

НАРЕДБА № 3 от 10.03.2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции

Издадена от министъра на земеделието, обн., ДВ, бр. 23 от 14.03.2023 г., в сила от 14.03.2023 г., доп., бр. 48 от 2.06.2023 г., в сила от 2.06.2023 г., изм. и доп., бр. 56 от 30.06.2023 г., в сила от 30.06.2023 г., доп., бр. 80 от 19.09.2023 г., в сила от 19.09.2023 г., изм. и доп., бр. 92 от 3.11.2023 г., в сила от 3.11.2023 г., доп., бр. 93 от 7.11.2023 г., в сила от 7.11.2023 г., бр. 96 от 17.11.2023 г., в сила от 17.11.2023 г., изм. и доп., бр. 47 от 4.06.2024 г., в сила от 4.06.2024 г., бр. 92 от 1.11.2024 г., в сила от 1.11.2024 г., бр. 16 от 25.02.2025 г., в сила от 25.02.2025 г.

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат условията и редът за прилагане на:

1. интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план за развитието на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 - 2027 г., наричан по-нататък "Стратегическия план";

2. административните проверки и проверките на място на интервенциите по т. 1;

3. намаления на плащанията по интервенциите по т. 1, както и редът за налагане на административни санкции по тези интервенции.

(2) Прилагат се следните интервенции под формата на директни плащания:

1. основно подпомагане на доходите за устойчивост (ОПДУ);

2. допълнително преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост;

3. схеми за климата, околната среда и хуманното отношение към животните (еко схеми);

4. допълнително подпомагане на доходите за млади земеделски стопани;

5. обвързано с производството подпомагане на доходите;

6. плащане за малки земеделски стопани;

7. специално плащане за култура - памук.

(3) Прилагат се интервенции за преходна национална помощ съгласно чл. 147 от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегическите планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) 1305/2013 и (ЕС) 1307/2013 (ОВ, L 435/1 от 6 декември 2021 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2021/2115".

(4) Интервенциите по ал. 2 се прилагат в съответствие с изискванията на:

1. Регламент (ЕС) 2021/2115;

2. Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска

политика и за отмяна на Регламент (ЕС) 1306/2013 (ОВ, L 435/187 от 6 декември 2021 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2021/2116";

3. Делегиран Регламент (ЕС) 2022/126 на Комисията от 7 декември 2021 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета с допълнителни изисквания по отношение на някои видове интервенции, посочени от държавите членки в стратегическите им планове по ОСП за периода 2023 - 2027 г. съгласно същия регламент, както и с правила във връзка със съотношението за стандарт 1 за добро земеделско и екологично състояние (ОВ, L 20/52 от 31 януари 2022 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2022/126";

4. Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/129 на Комисията от 21 декември 2021 г. за установяване на правила за видовете интервенции по отношение на маслодайните семена, памука и вторичните продукти от производството на вино съгласно Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета и за изискванията за информация, публичност и видимост във връзка с подпомагането от Съюза и стратегическите планове по ОСП (ОВ, L 20/197 от 31 януари 2022 г.);

5. Делегиран регламент на Комисията (ЕС) 2022/1172 от 4 май 2022 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол в рамките на общата селскостопанска политика и прилагането и изчисляването на административните санкции във връзка с предварителните условия (ОВ, L 183/12 от 8 юли 2022 г.), наричан по-нататък "Делегиран регламент (ЕС) 2022/1172";

6. Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/1173 на Комисията от 31 май 2022 година за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол в общата селскостопанска политика (ОВ, L 183/23 от 8 юли 2022 г.), наричан по-нататък "Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/1173";

7. Стратегическия план.

(5) По интервенциите по ал. 2 се подпомагат земеделски стопани, които извършват селскостопанска дейност и отговарят на условията за подпомагане в глава втора.

Глава втора

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИНТЕРВЕНЦИИТЕ ПОД ФОРМАТА НА ДИРЕКТНИ ПЛАЩАНИЯ И НА ПРЕХОДНА НАЦИОНАЛНА ПОМОЩ

Раздел I

Условия и ред за прилагане на интервенции под формата на необвързани с производството директни плащания

Чл. 2. (1) Основното подпомагане на доходите за устойчивост (ОПДУ) е годишно необвързано с производството, еднакво за цялата територия на страната плащане, под формата на единна сума, което се предоставя за всички допустими за подпомагане площи, заявени от земеделски стопанин.

(2) Допустими за подпомагане по ОПДУ са физически и юридически лица, които са активни земеделски стопани по смисъла на чл. 54 от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП).

(3) Заявените площи трябва да отговарят на следните минимални изисквания за подпомагане с директни плащания:

1. да са с минимална площ съгласно чл. 38в, ал. 1 и 3 от ЗПЗП след прилагане на чл. 76, ал. 1 от ЗПЗП;

2. да бъдат на разположение на земеделския стопанин съгласно чл. 41, ал. 3 от ЗПЗП.

(4) Площите с коноп получават ОПДУ, когато:

1. отговарят на изискванията на чл. 2 от Регламент (ЕС) 2022/126;

2. кандидатите по схемите за директни плащания, които използват площите за производство на коноп, представят всички оригинални етикети от използваните опаковки семена; Държавен фонд "Земеделие" маркира предоставените етикети с УИН на кандидата и година на кампанията на кандидатстване; Държавен фонд "Земеделие" съхранява копия на маркираните етикети и при писмено искане от страна на кандидата връща оригиналите с приемно-предавателен протокол;

3. (изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) бенефициентите, заявили културата, са получили разрешение за отглеждане на коноп от министъра на земеделието и храните съгласно Наредба 1 от 2018 г. за условията и реда за издаване на разрешение за отглеждане на растения от рода на конопа (канабис), предназначени за влакно, семена за фураж и храна и семена за посев, със съдържание под 0,3 тегловни процента на тетрахидроканабинол, определено в листна маса, цветните и плодните връхчета, за търговия и контрол (ДВ, бр. 25 от 2018 г.) (Наредба 1 от 2018 г.).

(5) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Министерството на земеделието и храните предоставя наДФЗ информация за издадените разрешителни за отглеждане на култура коноп и размера на декларираната засята площ съгласно Наредба 1 от 2018 г., в срок до 1 декември в годината на кандидатстване. Когато установена площ с култура коноп е по-голяма от тази, която е декларирана за отглеждане на културата съгласно Наредба 1 от 2018 г., площта, надвишаваща декларираната, се счита за наддекларирана.

(6) Надлежно обосновани случаи по чл. 57, ал. 4 от ЗПЗП, при които земеделските стопани могат да поискат използването на стандартни разходи вместо действителни разходи по чл. 57, ал. 3 от ЗПЗП, са сридове в система за електронно деклариране, администрирана от Националната агенция за приходите или от Националния осигурителен институт.

(7) Стандартните разходи за заплати по чл. 57, ал. 4 от ЗПЗП се изчисляват съгласно метода по приложение 1.

(8) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Министърът на земеделието и храните определя със заповед размера на подпомагането на хектар по интервенцията по ал. 1.

(9) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Заповедта по ал. 8 се публикува на интернет страниците на Министерството на земеделието и храните и наДФЗ.

Чл. 3. (1) Допълнителното преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост е необвързано с производството плащане на хектар, което се предоставя на земеделските стопани за първите 30 хектара, които са заявени по ОПДУ и отговарят на изискванията на чл. 2, ал. 3 и 4.

(2) Допълнително преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост се предоставя на земеделски стопанства с площ до 600 хектара включително.

(3) Допустими за получаване на подпомагане по интервенцията по ал. 1 са земеделските площи на територията на цялата страна.

(4) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Министърът на земеделието и храните определя със заповед размера на подпомагането на хектар по интервенцията

по ал. 1.

(5) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Заповедта по ал. 4 се публикува на интернет страниците на Министерството на земеделието и храните и на ДФЗ.

Чл. 4. (1) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 92 от 2024 г., в сила от 1.11.2024 г.) Подпомагането по интервенцията за плащания за малки земеделски стопани е годишно необвързано с производството плащане под формата на еднократна сума в размер до 1250 евро включително на бенефициент, което заменя подпомагането по интервенциите по чл. 1, ал. 2, т. 1 - 5 и 7 и се заявява вместо тях.

(2) Допустими за участие в интервенцията по ал. 1 са активни земеделски стопани, които са подали заявление и са допустими за подпомагане по чл. 2 за съответната кампания, като са избрали да участват в интервенцията по ал. 1.

(3) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г., изм., **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) Министърът на земеделието и храните определя със заповед размера на подпомагането по интервенцията по ал. 1.

(4) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Заповедта по ал. 3 се публикува на интернет страниците на Министерството на земеделието и храните и на ДФЗ.

Чл. 5. (1) За получаване на подпомагане по интервенцията за допълнително подпомагане на доходите за млади земеделски стопани могат да кандидатстват земеделски стопани, които са допустими за подпомагане по чл. 2, ал. 2 и отговарят на изискванията на чл. 60 от ЗПЗП.

(2) Кандидатите за подпомагане по интервенцията по ал. 1 при първото подаване на заявление за участие по тази интервенция следва да имат една от следните придобити професионални умения и компетентности:

1. завършено средно образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина, и/или

2. завършено средно икономическо образование със земеделска насоченост, и/или

3. завършено висше образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина, и/или

4. завършено висше икономическо образование със земеделска насоченост, и/или

5. удостоверение за завършен курс от минимум 150 часа, и/или

6. свидетелство за получена степен на професионална квалификация в областта на селското стопанство.

(3) Удостоверението по ал. 2, т. 5 трябва да бъде издадено от висше училище, акредитирано по Закона за висшето образование с актуални акредитации за обучение по минимум едно от професионалните направления "Растениевъдство", "Растителна защита", "Животновъдство", "Ветеринарна медицина". Удостоверението за завършено обучение от 150 часа по част от професия или получена степен на професионална квалификация трябва да бъде издадено от някоя от институциите по чл. 18, т. 1, 5 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение, които следва да имат право да обучават по специалността, по която е издадено удостоверението, а за центровете за професионално обучение (ЦПО) се изисква и да бъдат вписани в регистъра на лицензираните ЦПО към Националната агенция за професионално образование и обучение.

(4) Проверката на професионалните умения и компетентности по ал. 2 се извършва:

1. за дипломи за средно образование, издадени след 1.01.2006 г., и за дипломи за висше образование, издадени след 1.01.2007 г. - чрез регистрите за електронни услуги

на Министерството на образованието и науката;

2. за свидетелствата за получена степен на професионална квалификация - чрез регистъра на лицензиите и свидетелствата на Националната агенция за професионално образование и обучение;

3. извън случаите по т. 1 и 2 - като кандидатите за подпомагане прилагат към заявлението за кандидатстване документите за придобити професионални умения и компетентности.

(5) Плащане по интервенцията за млад земеделски стопанин се предоставя за площта на стопанството на кандидата, която е заявена по ОПДУ и отговаря на изискванията на чл. 2, ал. 3 и 4.

(6) Допълнителното подпомагане на доходите за млади земеделски стопани се предоставя за максимален срок от пет години, считано от първата година на подаване на заявлението за плащане за млади земеделски стопани в периода до 2027 г.

(7) (Доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) По интервенцията по ал. 1 могат да получат подпомагане и земеделски стопани, получили подпомагане по член 50 от Регламент (ЕС) 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на правила за директни плащания за земеделски стопани по схеми за подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕО) 637/2008 на Съвета и Регламент (ЕО) 73/2009 на Съвета (ОВ, L 347, 20.12.2013 г.), за остатък от срока, посочен в параграф 5 на същата разпоредба, ако отговарят на изискванията на чл. 60 от ЗПЗП.

(8) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Министърът на земеделието и храните определя със заповед размера на подпомагането на хектар по интервенцията по ал. 1.

(9) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Заповедта по ал. 8 се публикува на интернет страниците на Министерството на земеделието и храните и на ДФЗ.

Раздел II

Условия и ред за прилагане на специално плащане за култура - памук

Чл. 6. (1) (Доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) За получаване на специално плащане за култура - памук, могат да кандидатстват активни земеделски стопани, които стопанисват и заявят за подпомагане по интервенцията минимум 0,5 ха, засети с памук.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 16 от **2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) Специалното плащане по ал. 1 се предоставя за площи, засети с памук, които отговарят на изискванията на чл. 53 и са на разположение на земеделския стопанин съгласно чл. 41, ал. 3 от ЗПЗП, когато на тях:

1. са използвани сортове, вписани в Сортвата листа на Република България към 1 март на годината на кандидатстване или в Европейския каталог на полските култури, публикувани на електронната страница на Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол;

2. минималната гъстота на посевите е не по-малко от 8000 бр./дка;

3. памукът отговаря на изискванията на чл. 37, параграф 2 от Регламент 2021/2115.

(3) Кандидатите за подпомагане по интервенцията по ал. 1 прилагат при кандидатстване сключен договор за изкупуване на произведената от тях продукция от културата памук.

(4) Кандидатите за подпомагане по интервенцията по ал. 1 предоставят официалните етикети от опаковките на семената, използвани за посев, за проверка на минималната посевна норма по приложение 11.

(5) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Културата памук трябва да бъде прибрана до 30 ноември на годината на кандидатстване.

Раздел III

Условия и ред за прилагане на интервенции под формата на обвързани с производството директни плащания

Чл. 7. (1) Прилагат се следните интервенции за обвързано с производството подпомагане:

1. обвързано с производството подпомагане за млечни крави;
2. обвързано с производството подпомагане за млечни крави, включени в развъдни програми;
3. обвързано с производството подпомагане за месодайни крави;
4. обвързано с производството подпомагане за месодайни крави, включени в развъдни програми;
5. обвързано с производството подпомагане за крави от застрашени от изчезване породи;
6. обвързано с производството подпомагане за говеда в планински райони;
7. обвързано с производството подпомагане за биволи;
8. (изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) обвързано с производството подпомагане за овце и кози от местни породи, включени в развъдни програми;
9. обвързано с производството подпомагане за овце и кози, включени в развъдни програми;
10. обвързано с производството подпомагане за овце и кози в планински райони;
11. обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове;
12. обвързано с производството подпомагане на доходите за плодови насаждения до встъпването им в плододаване;
13. обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (домати, краставици, корнишони и патладжани);
14. обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (пипер);
15. (изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (лук и чесън);
- 15а. (нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) обвързано с производството подпомагане на доходите за производство на семена от картофи;
16. обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (моркови, зеле, дини и пъпеши);
17. обвързано с производството подпомагане на доходите за оранжерийно производство;
18. обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планинските райони;
19. обвързано с производството подпомагане на доходите за протеинови култури.

(2) Допустими за подпомагане по интервенциите в ал. 1 са физически и юридически лица,

които са активни земеделски стопани по смисъла на чл. 54 от ЗПЗП.

Чл. 8. (1) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане за млечни крави имат земеделски стопани, които отглеждат в стопанството си 10 и повече млечни крави, които са с предназначение за производство на мляко.

(2) Заявените за подпомагане животни по интервенцията по ал. 1 трябва да:

1. са на възраст от 22 месеца до 10 години;
2. са идентифицирани с по една ушна марка на всяко ухо, одобрена от Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ), с еднакъв идентификационен номер;
3. са въведени в интегрираната информационна система на БАБХ по чл. 51, ал. 3 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД);
4. са вписани в регистъра на животните в животновъдния обект съгласно изискванията на чл. 132, ал. 1, т. 8 от ЗВД;
5. имат индивидуални паспорти съгласно изискванията на чл. 132, ал. 1, т. 9 ЗВД;
6. (изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) се отглеждат в стопанства, в които поне един животновъден обект за всеки вид заявени животни е в система на контрол и мониторинг на суровото мляко;
7. се отглеждат в животновъдни обекти, регистрирани по реда на ЗВД.

(3) Земеделските стопани, кандидати по интервенцията по ал. 1, трябва да продължат да отглеждат заявените млечни крави най-малко 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане за млечни крави имат кандидати, които в периода от 1 октомври на предходната година до 30 септември в годината на кандидатстване:

1. имат регистриран валиден договор по реда на чл. 55б, ал. 5 от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС) с първи изкупвач, който е регистриран по чл. 55д, ал. 4 от същия закон, и/или

2. са регистрирани по реда на чл. 24, ал. 1 от Закона за храните, и/или

3. са със затворен цикъл на производство и имат регистрирано/одобрено млекопреработвателно предприятие, което е вписано в Националния електронен регистър на обектите за производство, преработка и дистрибуция с храни – Секция IX – Млечни продукти.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя на брой заявени за подпомагане животни, които отговарят на условията по ал. 2 и 3.

(6) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Когато кандидатите по интервенцията по ал. 1 не отговарят на поне едно от изискванията по ал. 4, подпомагане не се предоставя за нито едно от заявените животни.

Чл. 9. (1) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане за млечни крави, включени в развъдни програми, имат земеделски стопани, които отглеждат в стопанството си 20 и повече млечни крави от всяка една порода, от която са заявени животни за подпомагане, включени в развъдни програми с предназначение за производство на мляко, съгласно приложение 2, които са вписани в Главния раздел на родословна

книга съгласно Регламент (ЕС) 2016/1012 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно зоотехнически и генеалогични условия за развъждане, търговия и въвеждане в Съюза на чистопородни разплодни животни, хибридни разплодни свине и зародишни продукти от тях, за изменение на Регламент (ЕС) 652/2014 и директиви 89/608/ЕИО и 90/425/ЕИО на Съвета и за отмяна на определени актове в областта на развъждането на животни (ОВ, L 171, 29 юни 2016 г.), наричан по-нататък "Регламент относно разплодните животни".

(2) Заявените за подпомагане животни по интервенцията по ал. 1 трябва да:

1. отговарят на изискванията на чл. 8, ал. 2;
2. са вписани в регистрите по чл. 18, ал. 6, т. 2 от Закона за животновъдството не по-късно от последния ден за подаване на заявления за подпомагане;
3. (доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) имат издадени зоотехнически сертификати, които се проверяват при контрола по чл. 68 служебно от ДФЗ в информационната система на Изпълнителната агенция за селекция и репродукция в животновъдството (ИАСРЖ).

(3) Земеделските стопани, кандидати по интервенцията по ал. 1, трябва да продължат да отглеждат заявените животни най-малко 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане за млечни крави, включени в развъдни програми, имат кандидати, които в периода от 1 октомври на предходната година до 30 септември в годината на кандидатстване:

1. имат регистриран валиден договор по реда на чл. 55б, ал. 5 от ЗПООПЗПЕС с първи изкупвач, който е регистриран по чл. 55д, ал. 4 от същия закон, и/или

2. са регистрирани по реда на чл. 24, ал. 1 от Закона за храните, и/или

3. са със затворен цикъл на производство и имат регистрирано/одобreno млекопреработвателно предприятие, което е вписано в Националния електронен регистър на обектите за производство, преработка и дистрибуция с храни – Секция IX – Млечни продукти.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Условиата по ал. 2, т. 2 се проверяват и отбелязват от ИАСРЖ в интегрираната информационна система на БАБХ по чл. 51, ал. 3 от ЗВД.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя на брой заявени за подпомагане животни, които отговарят на условията по ал. 2 и 3.

(7) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Когато кандидатите по интервенцията по ал. 1 не отговарят на поне едно от изискванията по ал. 4, подпомагане не се предоставя за нито едно от заявените животни.

Чл. 10. (1) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане за месодайни крави имат земеделски стопани, които отглеждат в стопанството си 5 и повече месодайни крави с предназначение за производство на месо.

(2) Заявените за подпомагане животни по интервенцията по ал. 1 трябва да:

1. са на възраст от 22 месеца до 13 години;
2. отговарят на изискванията на чл. 8, ал. 2, т. 2 - 5 и 7.

(3) Земеделските стопани, кандидати по интервенцията по ал. 1, трябва да продължат да отглеждат заявените месодайни крави най-малко 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Земеделските стопани, кандидати по интервенцията по ал. 1, трябва да са реализирали през периода от 1 октомври на предходната година до 30 септември на годината на кандидатстване на пазара за клане, износ, вътрешна търговия в ЕС или продажба в други стопанства говеда, за което да имат издадено ветеринарномедицинско свидетелство от системата за идентификация и регистрация на животните на БАБХ или документ за придвижване към държави от ЕС или трети страни.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя на брой заявени за подпомагане животни, които отговарят на условията по ал. 2 и 3.

(6) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Когато кандидатите по интервенцията по ал. 1 не отговарят на изискването по ал. 4 и нямат издаден най-малко един документ за придвижване на животни от същия вид, подпомагане не се предоставя за нито едно от заявените животни.

Чл. 11. (1) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане за месодайни крави, включени в развъдни програми, имат земеделски стопани, които отглеждат в стопанството си 20 и повече месодайни крави от всяка една порода, от която са заявени животни за подпомагане, включени в развъдни програми с предназначение за производство на месо, съгласно приложение 3, които са вписани в Главния раздел на родословната книга в съответствие с изискванията на Регламента относно разплодните животни.

(2) Заявените за подпомагане животни по интервенцията по ал. 1 трябва да:

1. отговарят на изискванията на чл. 10, ал. 2;

2. са вписани в регистрите по чл. 18, ал. 6, т. 2 от Закона за животновъдството не по-късно от последния ден за подаване на заявления за подпомагане;

3. (доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) имат издадени зоотехнически сертификати, които се проверяват при контрола по чл. 68 служебно от ДФЗ в информационната система на ИАСРЖ.

(3) Земеделските стопани, кандидати по интервенцията по ал. 1, трябва да продължат да отглеждат заявените животни най-малко 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Земеделските стопани, кандидати по интервенцията по ал. 1, трябва да са реализирали през периода от 1 октомври на предходната година до 30 септември на годината на кандидатстване на пазара за клане, износ, вътрешна търговия в ЕС или продажба в други стопанства говеда, за което да имат издадено ветеринарномедицинско свидетелство от системата за идентификация и регистрация на животните на БАБХ или документ за придвижване към държави от ЕС или трети страни.

(5) Условията по ал. 2, т. 2 се проверяват и отбелязват от ИАСРЖ в интегрираната информационна система на БАБХ по чл. 51, ал. 3 от ЗВД.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя на брой заявени за подпомагане животни, които отговарят на условията по ал. 2 и 3.

(7) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Когато кандидатите по интервенцията

по ал. 1 не отговарят на изискването по ал. 4 и нямат издаден най-малко един документ за придвижване на животни от същия вид, подпомагане не се предоставя за нито едно от заявените животни.

Чл. 12. (1) (Доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане за крави от застрашени от изчезване породи имат земеделски стопани, които оглеждат в стопанството си 20 и повече крави от всяка една застрашена от изчезване порода съгласно приложение 4, от която са заявени животни за подпомагане, които са вписани в Главния раздел на родословната книга в съответствие с изискванията на Регламента относно разплодните животни.

(2) Заявените за подпомагане животни по интервенцията по ал. 1 трябва да:

1. са на възраст над 22 месеца;
2. (изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) отговарят на изискванията на чл. 8, ал. 2, т. 2 – 5 и 7;
3. са от застрашена от изчезване порода съгласно приложение 4;
4. (доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) имат издадени зоотехнически сертификати, които се проверяват при контрола по чл. 68 служебно от ДФЗ в информационната система на ИАСРЖ.

(3) Земеделските стопани, кандидати по интервенцията по ал. 1, трябва да продължат да отглеждат заявените животни най-малко 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Кандидатите по интервенцията за обвързано с производството подпомагане за крави от застрашени от изчезване породи трябва в периода от 1 октомври на предходната година до 30 септември в годината на кандидатстване да:

1. имат регистриран валиден договор по реда на чл. 55б, ал. 5 от ЗПОПЗПЕС с първи изкупвач, който е регистриран по чл. 55д, ал. 4 от същия закон, и/или
2. са регистрирани по реда на чл. 24, ал. 1 от Закона за храните, и/или
3. са със затворен цикъл на производство и имат регистрирано/одобreno млекопреработвателно предприятие, което е вписано в Националния електронен регистър на обектите за производство, преработка и дистрибуция с храни – Секция IX – Млечни продукти;
4. са реализирали за клане, износ, вътрешна търговия в ЕС или продажба в други стопанства говеда, за което да имат издадено ветеринарномедицинско свидетелство от системата за идентификация и регистрация на животни на БАБХ или документ за придвижване към държави от ЕС или трети страни.

(5) (Нова – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., изм., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Заявените за подпомагане животни по интервенцията по ал. 1 с предназначение за мляко се отглеждат в стопанства, в които поне един животновъден обект за всеки вид заявени животни е в система на контрол и мониторинг на суровото мляко.

(6) (Предишна ал. 5, изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя на брой заявени за подпомагане животни, които отговарят на условията по ал. 2, 3 и 5.

(7) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Когато кандидатите по интервенцията по ал. 1 не отговарят на поне едно от изискванията по ал. 4, т. 1 – 3, подпомагане не се

предоставя за нито едно от заявените животни по интервенцията с предназначение за мляко. Когато кандидатите по интервенцията по ал. 1 не отговарят на изискването по ал. 4, т. 4, подпомагане не се предоставя за нито едно от заявените животни по интервенцията с предназначение за месо.

Чл. 13. (1) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане за говеда в планински райони имат земеделски стопани, които отглеждат в стопанството си от 5 до 9 (включително) крави с предназначение за производство на месо и/или мляко и чиито стопанства са в планински район.

(2) Заявените за подпомагане животни по интервенцията по ал. 1 трябва да отговарят на изискванията на чл. 10, ал. 2.

(3) Земеделските стопани, кандидати по интервенцията по ал. 1, трябва да продължат да отглеждат заявените крави най-малко 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане.

(4) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя въз основа на броя заявени животни, които отговарят на условията по ал. 2 и 3.

Чл. 14. (1) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане за биволи имат земеделски стопани, които отглеждат в стопанството си 10 и повече женски биволи.

(2) Заявените за подпомагане животни по интервенцията по ал. 1 трябва да:

1. са на възраст от 36 месеца до 18 години;

2. отговарят на изискванията на чл. 8, ал. 2, т. 2 - 7.

(3) Земеделските стопани трябва да продължат да отглеждат заявените биволи най-малко 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане за биволи имат кандидати, които в периода от 1 октомври на предходната година до 30 септември в годината на кандидатстване:

1. имат регистриран валиден договор по реда на чл. 55б, ал. 5 от ЗПОПЗПЕС с първи изкупвач, който е регистриран по чл. 55д, ал. 4 от същия закон, и/или

2. са регистрирани по реда на чл. 24, ал. 1 от Закона за храните, и/или

3. са със затворен цикъл на производство и имат регистрирано/одобreno млекопреработвателно предприятие, което е вписано в Националния електронен регистър на обектите за производство, преработка и дистрибуция с храни – Секция IX – Млечни продукти.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя на брой заявени за подпомагане животни, които отговарят на условията по ал. 2 и 3.

(6) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Когато кандидатите по интервенцията по ал. 1 не отговарят на поне едно от изискванията по ал. 4, подпомагане не се предоставя за нито едно от заявените животни.

Чл. 15. (1) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане за овце и кози от местни породи, включени в развъдни програми, имат земеделски стопани, които отглеждат в стопанството си:

1. (доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., изм., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) 50 или повече овце-майки от всяка една местна порода съгласно приложение 5, от която са заявени животни за подпомагане, включени в развъдни програми, и/или

2. (доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., изм., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) 20 или повече кози-майки от всяка местна порода съгласно приложение 5, от която са заявени животни за подпомагане, включени в развъдни програми.

(2) Заявените за подпомагане животни по интервенцията по ал. 1 трябва да:

1. са на възраст от 12 месеца до 84 месеца за овцете и до 108 месеца за козите;

2. са идентифицирани с одобрени от БАБХ обикновена ушна марка и електронно средство за идентификация;

3. (изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) отговарят на изискванията на чл. 8, ал. 2, т. 3, 4 и 7;

4. са с доказан произход;

5. са вписани в регистрите по чл. 18, ал. 6, т. 2 от Закона за животновъдството не по-късно от последния ден за подаване на заявления за подпомагане;

6. (доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) имат издадени зоотехнически сертификати, които се проверяват при контрола по чл. 68 служебно от ДФЗ в информационната система на ИАСРЖ.

(3) Земеделските стопани, кандидати по интервенцията по ал. 1, трябва да продължат да отглеждат заявените овце-майки и/или кози-майки най-малко 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявления за подпомагане.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Кандидатите по интервенцията по ал. 1 трябва в периода от 1 октомври на предходната година до 30 септември в годината на кандидатстване да:

1. имат регистриран валиден договор по реда на чл. 55б, ал. 5 от ЗПООПЗПЕС с първи изкупвач, който е регистриран по чл. 55д, ал. 4 от същия закон, и/или

2. са регистрирани по реда на чл. 24, ал. 1 от Закона за храните, и/или

3. са със затворен цикъл на производство и имат регистрирано/одобрено млекопреработвателно предприятие, което е вписано в Националния електронен регистър на обектите за производство, преработка и дистрибуция с храни – Секция IX – Млечни продукти, и/или

4. са реализирали за клане, износ, вътрешна търговия в ЕС или продажба в други стопанства животни от същия вид, за което имат издадено ветеринарномедицинско свидетелство от Системата за идентификация и регистрация на животни на БАБХ или документ за придвижване към държави от ЕС или трети страни.

(5) (Нова – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., изм., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Заявените за подпомагане животни по интервенцията по ал. 1, за които кандидатът е изпълнил поне едно от условията по ал. 4, т. 1 – 3, трябва да се отглеждат в стопанства, в които поне един животновъден обект за всеки вид заявени животни е в система на контрол и мониторинг на суровото мляко.

(6) (Предишна ал. 5 – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Условията по ал. 2, т. 4 и 5 се проверяват и отбелязват от ИАСРЖ в интегрираната информационна система на БАБХ по чл. 51, ал. 3 от ЗВД.

(7) (Предишна ал. 6, изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., бр. 47 от 2024 г., в

сила от 4.06.2024 г.) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя на брой заявени за подпомагане животни, които отговарят на условията по ал. 2, 3 и 5.

(8) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Когато кандидатите по интервенцията по ал. 1 не отговарят на поне едно от изискванията по ал. 4, подпомагане не се предоставя за нито едно от заявените животни по интервенцията.

Чл. 16. (1) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане за овце и кози от млечните породи и от породи, ползвани за месо, съгласно приложение 6, включени в развъдни програми, имат земеделски стопани, които отглеждат в стопанството си:

1. (изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) 50 или повече овце-майки от всяка една порода, от която са заявени животни за подпомагане, включени в развъдни програми, и/или

2. (изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) 20 или повече кози-майки от всяка една порода, от която са заявени животни за подпомагане, включени в развъдни програми.

(2) Заявените за подпомагане животни по интервенцията по ал. 1 трябва да:

1. са на възраст от 12 месеца до 84 месеца за овце и до 108 месеца за кози;

2. са идентифицирани с одобрени от БАБХ обикновена ушна марка и електронно средство за идентификация;

3. (изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) отговарят на изискванията на чл. 8, ал. 2, т. 3, 4 и 7;

4. са с доказан произход;

5. са вписани в регистрите по чл. 18, ал. 6, т. 2 от Закона за животновъдството не по-късно от последния ден за подаване на заявления за подпомагане;

6. (доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) имат издадени зоотехнически сертификати, които се проверяват при контрола по чл. 68 служебно от ДФЗ в информационната система на ИАСРЖ.

(3) Земеделските стопани, кандидати по интервенцията по ал. 1, трябва да продължат да отглеждат заявените овце-майки и/или кози-майки най-малко 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Кандидатите по интервенцията по ал. 1 трябва в периода от 1 октомври на предходната година до 30 септември в годината на кандидатстване:

1. за овцете и козите от породи за мляко да имат регистриран валиден договор по реда на чл. 55б, ал. 5 от ЗПООПЗПЕС с първи изкупвач, който е регистриран по чл. 55д, ал. 4 от същия закон, и/или

2. за овцете и козите от породи за мляко да са регистрирани по реда на чл. 24, ал. 1 от Закона за храните, и/или

3. за овцете и козите от породи за мляко да са със затворен цикъл на производство и имат регистрирано/одобрено млекопреработвателно предприятие, което е вписано в Националния електронен регистър на обектите за производство, преработка и дистрибуция с храни – Секция IX – Млечни продукти;

4. за овцете и козите от породи за месо да са реализирали за клане, износ, вътрешна търговия в ЕС или продажба в други стопанства животни от същия вид, за което да имат издадено ветеринарномедицинско свидетелство от Системата за идентификация и

регистрация на животни на БАБХ или документ за придвижване към държави от ЕС или трети страни.

(5) (Нова – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., изм., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Заявените за подпомагане животни по интервенцията по ал. 1 от породи за мляко се отглеждат в стопанства, в които поне един животновъден обект за всеки вид заявени животни е в система на контрол и мониторинг на суровото мляко.

(6) (Предишна ал. 5 – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Условието по ал. 2, т. 4 и 5 се проверяват и отбелязват от ИАСРЖ в интегрираната информационна система на БАБХ по чл. 51, ал. 3 от ЗВД.

(7) (Предишна ал. 6, изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя на брой заявени за подпомагане животни, които отговарят на условията по ал. 2, 3 и 5.

(8) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Когато кандидатите по интервенцията по ал. 1 не отговарят на поне едно от изискванията по ал. 4, т. 1 – 3, подпомагане не се предоставя за нито едно от заявените животни по интервенцията от породи за мляко. Когато кандидатите по интервенцията по ал. 1 не отговарят на изискването по ал. 4, т. 4, подпомагане не се предоставя за нито едно от заявените животни по интервенцията от породи за месо.

Чл. 17. (1) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане за овце и кози в планински райони имат земеделски стопани, чиито стопанства са в планински райони и в тях се отглеждат:

1. от 10 до 49 (включително) овце-майки, или
2. от 10 до 49 (включително) кози-майки, или
3. от 10 до 49 (включително) овце-майки и кози-майки.

(2) Заявените за подпомагане по интервенцията по ал. 1 животни трябва да отговарят на изискванията на чл. 15, ал. 2, т. 1 - 3.

(3) Земеделските стопани трябва да продължат да отглеждат заявените овце-майки и/или кози-майки най-малко 80 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане.

(4) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя въз основа на броя на заявените животни, които отговарят на условията по ал. 2 и 3.

Чл. 18. (1) Земеделските стопани - кандидати по интервенциите по чл. 7, т. 1 - 10, могат да заменят заявените животни с други животни, отговарящи на условията за подпомагане по съответната интервенция, към последния ден за подаване на заявления за подпомагане, при условие че заявят замяната по електронен път с квалифициран електронен подпис или писмено лично или чрез упълномощено с нотариално заверено пълномощно лице в съответния отдел "Прилагане на схемите и мерките за подпомагане" в областната дирекция на Държавен фонд "Земеделие" в срок до 7 работни дни от деня на края на събитието, което е наложило замяната.

(2) Подпомагане по интервенциите по чл. 7, т. 1 - 10, се изплаща и когато кандидатите са преместили част или всички от заявените за подпомагане животни или животните, с които са ги заменили по реда на ал. 1, в животновъден обект - пасище, отговарящ на условията по съответната интервенция, регистриран на името на земеделския стопанин, точната дата на преместването е отразена в интегрираната информационна система на БАБХ по чл. 51, ал. 3 от ЗВД и преместването е извършено в срока на издаденото ветеринарномедицинско свидетелство.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Замяната на животните по ал. 1

се извършва, при условие че Държавен фонд "Земеделие" все още не е информирал бенефициента за намерението си да извърши проверка на място или след извършена проверка на място, при която не са открити несъответствия на животните, които ще се заменят.

Чл. 19. (1) Едно животно може да бъде заявено за подпомагане само по една от интервенциите по чл. 7, т. 1 - 6 и 8 - 10.

(2) През периода на прилагане на интервенциите по чл. 7, т. 1, 2, 3 и 4 за всяко допустимо животно се изплаща финансова помощ само по едно направление - за мляко или за месо.

(3) При промяна на предназначението на животно, което е заявявано за подпомагане по схемите по чл. 18, т. 1 - 5 от Наредба 3 от 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания (ДВ, бр. 16 от 2015 г.) (Наредба 3 от 2015 г.) и интервенциите за обвързано с производството подпомагане по чл. 7, т. 1 - 6 от настоящата наредба, то се счита за неустановено животно.

(4) При промяна на породата на животно, което е заявявано за подпомагане по схемата по чл. 18, т. 7 от Наредба 3 от 2015 г. и интервенциите за обвързано с производството подпомагане по чл. 7, т. 8 - 9 от настоящата наредба, то се счита за неустановено животно.

Чл. 20. (1) Животните, заявени за подпомагане по интервенцията за преходна национална помощ за овце-майки и/или кози-майки, не са допустими за подпомагане по интервенциите по чл. 7, т. 8 - 10.

(2) Животните, заявени по интервенциите по чл. 7, т. 1 - 10, следва да са навършили необходимата минимална възраст и възрастта им да не надхвърля максималната възраст за подпомагане, в месеци или в години, когато е предвидена такава в съответната интервенция, към последния ден за подаване на заявления за подпомагане.

Чл. 21. (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) (1) (Предишен текст на чл. 21, изм. и доп., **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) Българската агенция по безопасност на храните предоставя на ДФЗ до 10 октомври в годината на кандидатстване актуална към 30 септември извадка от следните списъци и регистри за доказване на директните продажби във формат и по вид информация, посочени писмено от ДФЗ:

1. списък на регистрираните/одобрените предприятия за търговия с храни от животински произход с държави членки – Секция IX – Млечни продукти;
2. списък на производители на първични продукти, вписани в съответствие с чл. 24, ал. 1 от Закона за храните;
3. списък на обекти за търговия на дребно, осъществяващи дейност в съответствие с чл. 31 от Закона за храните – Група 19;
4. списък на животновъдните обекти, които са в система на контрол и мониторинг на суровото мляко.

(2) (Нова – ДВ, **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) Списъкът по ал. 1, т. 4 се предоставя по служебен път чрез обмен на данни между електронните системи на БАБХ и ДФЗ.

Чл. 22. (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Държавен фонд "Земеделие" извършва проверка:

1. за обстоятелствата по чл. 8, ал. 4, т. 1, чл. 9, ал. 4, т. 1, чл. 12, ал. 4, т. 1, чл. 14, ал. 4, т. 1, чл. 15, ал. 4, т. 1 и чл. 16, ал. 4, т. 1 в регистъра по чл. 5 от Наредба 1 от 2015 г. за договорните отношения в сектора на млякото и условията и реда за

признаване на организации на производители, техни асоциации и междубраншови организации в сектора на млякото и млечните продукти (ДВ, бр. 10 от 2015 г.);

2. за обстоятелствата по чл. 8, ал. 4, т. 2 и 3, чл. 9, ал. 4, т. 2 и 3, чл. 12, ал. 4, т. 2 и 3, чл. 14, ал. 4, т. 2 и 3, чл. 15, ал. 4, т. 2 и 3 и чл. 16, ал. 4, т. 2 и 3 в списъците и регистрите, предоставени от БАБХ по реда на чл. 21;

3. за обстоятелствата по чл. 10, ал. 4, чл. 11, ал. 4, чл. 12, ал. 4, т. 4, чл. 15, ал. 4, т. 4 и чл. 16, ал. 4, т. 4 в системата за идентификация и регистрация на животни на БАБХ.

Чл. 23. (Отм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.).

Чл. 24. (1) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Министърът на земеделието и храните определя със заповед размера на плащането за едно допустимо животно по интервенциите по чл. 7, т. 1 - 10.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Министърът на земеделието и храните определя размера на плащането по интервенциите по чл. 7, т. 1 - 5 и 7, като прилага модулиран размер на подпомагането: за първите 150 (включително) допустими, след отчитане на реализация на продукцията, животни на всички стопанства и за над 150-ото допустимо, след отчитане на реализация на продукцията, животно при спазване на съотношението между двата размера на подпомагане: 1,25:1.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Министърът на земеделието и храните определя размера на плащането по интервенциите по чл. 7, т. 8 и 9, като прилага модулиран размер на подпомагането: за първите 300 (включително) допустими, след отчитане на реализация на продукцията, животни и за над 300-ото допустимо, след отчитане на реализация на продукцията, животно при спазване на съотношението между двата размера на подпомагане: 1,25:1.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Заповедта по ал. 1 се публикува на интернет страниците на Министерството на земеделието и храните и на ДФЗ.

Чл. 25. (1) (Доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове имат земеделските стопани на територията на цялата страна, които стопанисват и заявяват за подпомагане по тази интервенция и/или по интервенцията по чл. 26 минимум 0,5 ха (заедно или поотделно) допустими за подпомагане площи с плодове и с плодови насаждения от следните видове култури: малини, ягоди, ябълки, круши, кайсии и зарзали, череши, вишни, праскови и нектарини, сливи (*Prunus domestica*) и десертно грозде.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) По отношение на културата десертно грозде право на подпомагане по интервенцията по ал. 1 имат площи с допустими сортове, включени в списъка на сортовете по приложение 9, или сортовете десертно грозде, включени в Сортовата листа на лозов посадъчен материал на Европейския съюз, до 1 март на годината на кандидатстване. Няма право на подпомагане по интервенцията площи, които са включени в регистъра по чл. 27 от Закона за виното и спиртните напитки.

(3) Заявените площи от кандидатите по интервенцията по ал. 1 подлежат на подпомагане, когато:

1. (изм. – ДВ, **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) са заети с култури по ал. 1 и са с минимална площ на парцела 0,1 ха; площи, заявени за подпомагане по интервенцията, на които се установи различна култура от културите по ал. 1, се считат за наддекларирани;

2. отговарят на изискванията за допустимост по ОПДУ;

3. (изм. – ДВ, **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) през годината на заявяване на

допустимите площи заявените за подпомагане култури по ал. 1 са в период на плододаване и са спазени минималните агротехнически мероприятия, позволяващи получаване на добив от тях, които се установяват при проверка по чл. 37, ал. 4 от ЗПЗП;

4. от получения добив по т. 3 са реализирани на пазара количества съгласно приложение 10.

(4) (Доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., изм., **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) Кандидатът за подпомагане предоставя документ по образец, одобрен от изпълнителния директор на ДФЗ и публикуван на интернет страницата на ДФЗ, доказващ, че насаждението е в период на плододаване, издаден от агроном, както и копие от дипломата на агронома. Документът не се изисква по отношение на площите, заети с ягоди.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя за толкова заявени и допустими площи, за колкото е изпълнено условието по ал. 3, т. 4 и са представени доказателства за това.

(6) (Отм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г., нова, **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) За площи, насажденията на които не са встъпили в плододаване и/или за които не е предоставен документ съгласно ал. 4, не се предоставя финансово подпомагане и не се считат за наддекларирани.

(7) (Отм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.).

Чл. 26. (1) (Доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодови насаждения до встъпването им в плододаване имат земеделските стопани на територията на цялата страна, които стопанисват и заявяват за подпомагане по тази интервенция и/или по интервенцията по чл. 25 минимум 0,5 ха (заедно или поотделно) допустими за подпомагане площи с плодове и с плодови насаждения от следните видове култури: ягоди, малини, ябълки, круши, кайсии и зарзали, череши, вишни, праскови и нектарини, сливи (*Prunus domestica*) и десертно грозде.

(2) Заявените площи от кандидатите по интервенцията по ал. 1 подлежат на подпомагане, когато:

1. (изм. – ДВ, **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) са заети с малини, ябълки, круши, кайсии и зарзали, череши, вишни, праскови и нектарини, сливи (*Prunus domestica*) и десертно грозде и са с минимална площ на парцела 0,1 ха; площи, заявени за подпомагане по интервенцията, на които се установи различна култура от малини, ябълки, круши, кайсии и зарзали, череши, вишни, праскови и нектарини, сливи (*Prunus domestica*) и десертно грозде, се считат за наддекларирани;

2. отговарят на изискванията за допустимост по ОПДУ;

3. при отглеждането на насажденията са спазени съответните минимални агротехнически мероприятия, които се установяват при проверка по чл. 37, ал. 4 от ЗПЗП;

4. насажденията не са встъпили в период на плододаване към последната дата за подаване на заявления за подпомагане съгласно Наредбата за базисните цени на трайните насаждения;

5. (изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) за заявените площи в първата година на заявяване земеделският стопанин по отношение на използвания сертифициран и/или стандартен овощен и лозов посадъчен материал съобразно минималните разходни норми за единица площ в приложение 11 предоставя:

а) опис, заверен от агроном, на документите, сертификатите, официалните етикети и опаковките по чл. 34, ал. 2 и 3, както и копие от дипломата на агронома; земеделският

стопанин съхранява и представя посочените в описа документи, сертификати, официални етикети и опаковки при проверка по чл. 37, ал. 4, т. 1 от ЗПЗП или

б) фактури, издадени на името на бенефициента при плащане по банков път, или фактура, издадена на името на бенефициента, и фискална касова бележка към нея при плащане в брой; фактурите следва да съдържат информация за количеството закупен посадъчен материал; фактурите следва да са издадени в периода от 1 октомври на годината, предхождаща годината на кандидатстване, до 30 септември на годината на кандидатстване; фактурите за посадъчен материал по интервенцията по ал. 1 следва да са издадени преди декларираната в заявлението за подпомагане дата на създаване на насаждението.

(3) Разсадниците на овощни насаждения нямат право на подпомагане по интервенцията по ал. 1.

(4) По отношение на културата десертно грозде право на подпомагане по интервенцията по ал. 1 имат площи с допустими сортове, включени в списъка на сортовете по приложение 9, или сортовете десертно грозде, включени в Общия каталог на държавите - членки на Европейския съюз, до 1 март на годината на кандидатстване. Нямат право на подпомагане по интервенцията площи, които са включени в регистъра по чл. 27 от Закона за виното и спиртните напитки.

(5) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя за заявените площи, които отговарят на условията по ал. 2 и 4.

(6) (Нова – ДВ, бр. 16 от **2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) За площи, насаждението на които се установи, че са встъпили в плододаване, не се предоставя финансово подпомагане и не се считат за наддекларирани.

Чл. 27. (1) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (домати, краставици, корнишони и патладжани) имат земеделски стопани на територията на цялата страна, които стопанисват и заявяват за подпомагане по интервенциите по чл. 27, 28, 29, 30 и/или 31 минимум 0,5 ха допустими за подпомагане площи със зеленчуци - полско производство (заедно или поотделно), от следните видове култури: домати, краставици, корнишони, патладжани, пипер, лук, моркови, зеле, дини, пъпеши, чесън, и/или с плодове и зеленчуци - оранжерийно производство (заедно или поотделно), от следните видове култури: домати, пипер, краставици, ягоди и малини.

(2) Заявените площи от кандидатите по интервенцията по ал. 1 подлежат на подпомагане, когато:

1. са заети с домати, краставици, корнишони и патладжани полско производство и са с минимална площ на парцела 0,1 ха; площи, заявени за подпомагане по интервенцията, на които се установи различна култура от домати, краставици, корнишони и патладжани, се считат за наддекларирани;

2. отговарят на изискванията за допустимост по ОПДУ;

3. (изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) за заявените площи земеделският стопанин по отношение на използваните сертифицирани и/или стандартни семена, и/или посадъчен материал съобразно минималните разходни норми за единица площ в приложение 11 предоставя:

а) опис, заверен от агроном, на документите, сертификатите, официалните етикети и опаковките по чл. 34, ал. 2 и 3, както и копие от дипломата на агронома; земеделският стопанин съхранява и представя посочените в описа документи, сертификати, официални етикети и опаковки при проверка по чл. 37, ал. 4, т. 1 от ЗПЗП, или

б) фирмен документ по чл. 36, ал. 2 или по чл. 40, ал. 2 от Закона за посевния и посадъчния материал, когато произвежда стандартен посевен и/или посадъчен материал за

собствени нужди, или

в) фактури, издадени на името на бенефициента при плащане по банков път, или фактура, издадена на името на бенефициента, и фискална касова бележка към нея при плащане в брой; фактурите следва да съдържат информация за количеството закупен посевен и посадъчен материал; фактурите следва да са издадени в периода от 1 октомври на годината, предхождаща годината на кандидатстване, до 30 септември на годината на кандидатстване;

4. през годината на заявяване на допустимите площи със заявените за подпомагане домати, краставици, корнишони и патладжани са спазени съответните минимални агротехнически мероприятия, позволяващи получаване на добив от тях, които се установяват при проверка по чл. 37, ал. 4 от ЗПЗП;

5. от получения добив по т. 4 са реализирани на пазара количества съгласно приложение 10.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя за толкова заявени и допустими за подпомагане хектари, за колкото има съответствие с минималните разходни норми за единица площ в приложение 11 и е изпълнено условието по ал. 2, т. 5, като са представени доказателства за това.

Чл. 28. (1) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (пипер) имат земеделски стопани на територията на цялата страна, които стопанисват и заявяват за подпомагане по интервенциите по чл. 27, 28, 29, 30 и/или 31 минимум 0,5 ха допустими за подпомагане площи със зеленчуци - полско производство (заедно или поотделно), от следните видове култури: пипер, домати, краставици, корнишони, лук, патладжани, моркови, зеле, дини, пъпеши, чесън, и/или с плодове и зеленчуци - оранжерийно производство (заедно или поотделно), от следните видове култури: домати, пипер, краставици, ягоди и малини.

(2) Заявените площи от кандидатите по интервенцията по ал. 1 подлежат на подпомагане, когато:

1. са заети с пипер полско производство и са с минимална площ на парцела 0,1 ха; площи, заявени за подпомагане по интервенцията, на които се установи различна култура от пипер, се считат за наддекларирани;

2. отговарят на изискванията за допустимост по ОПДУ;

3. (изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) за заявените площи земеделският стопанин по отношение на използваните сертифицирани и/или стандартни семена, и/или посадъчен материал съобразно минималните разходни норми за единица площ в приложение 11 предоставя:

а) опис, заверен от агроном, на документите, сертификатите, официалните етикети и опаковките по чл. 34, ал. 2 и 3, както и копие от дипломата на агронома; земеделският стопанин съхранява и представя посочените в описа документи, сертификати, официални етикети и опаковки при проверка по чл. 37, ал. 4, т. 1 от ЗПЗП, или

б) фирмен документ по чл. 36, ал. 2 или по чл. 40, ал. 2 от Закона за посевния и посадъчния материал, когато произвежда стандартен посевен и/или посадъчен материал за собствени нужди, или

в) фактури, издадени на името на бенефициента при плащане по банков път, или фактура, издадена на името на бенефициента, и фискална касова бележка към нея при плащане в брой; фактурите следва да съдържат информация за количеството закупен посевен и посадъчен материал; фактурите следва да са издадени в периода от 1 октомври на годината, предхождаща годината на кандидатстване, до 30 септември на

годината на кандидатстване;

4. през годината на заявяване на допустимите площи със заявления за подпомагане пипер са спазени съответните минимални агротехнически мероприятия, позволяващи получаване на добив от тях, които се установяват при проверка по чл. 37, ал. 4 от ЗПЗП;

5. от получения добив по т. 4 са реализирани на пазара количества съгласно приложение 10.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя за толкова заявени и допустими за подпомагане хектари, за колкото има съответствие с минималните разходни норми за единица площ в приложение 11 и е изпълнено условието по ал. 2, т. 5, като са представени доказателства за това.

Чл. 29. (1) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (моркови, зеле, дини и пъпеши) имат земеделски стопани на територията на цялата страна, които стопанисват и заявяват за подпомагане по интервенциите по чл. 27, 28, 29, 30 и/или 31 минимум 0,5 ха допустими за подпомагане площи със зеленчуци - полско производство (заедно или поотделно), от следните видове култури: моркови, зеле, дини, пъпеши, лук, чесън, домати, краставици, корнишони, патладжани, пипер, и/или с плодове и зеленчуци - оранжерийно производство (заедно или поотделно), от следните видове култури: домати, пипер, краставици, ягоди и малини.

(2) Заявените площи от кандидатите по интервенцията по ал. 1 подлежат на подпомагане, когато:

1. са заети с моркови, зеле, дини и пъпеши и са с минимална площ на парцела 0,1 ха; площи, заявени за подпомагане по интервенцията, на които се установи различна култура от моркови, зеле, дини и пъпеши, се считат за наддекларирани;

2. отговарят на изискванията за допустимост по ОПДУ;

3. (изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) за заявените площи земеделският стопанин по отношение на използваните сертифицирани и/или стандартни семена, и/или посадъчен материал съобразно минималните разходни норми за единица площ в приложение 11 предоставя:

а) опис, заверен от агроном, на документите, сертификатите, официалните етикети и опаковките по чл. 34, ал. 2 и 3, както и копие от дипломата на агронома; земеделският стопанин съхранява и представя посочените в опис документи, сертификати, официални етикети и опаковки при проверка по чл. 37, ал. 4, т. 1 от ЗПЗП, или

б) фирмен документ по чл. 36, ал. 2 или по чл. 40, ал. 2 от Закона за посевния и посадъчния материал, когато произвежда стандартен посевен и/или посадъчен материал за собствени нужди, или

в) фактури, издадени на името на бенефициента при плащане по банков път, или фактура, издадена на името на бенефициента, и фискална касова бележка към нея при плащане в брой; фактурите следва да съдържат информация за количеството закупен посевен и посадъчен материал; фактурите следва да са издадени в периода от 1 октомври на годината, предхождаща годината на кандидатстване, до 30 септември на годината на кандидатстване;

4. през годината на заявяване на допустимите площи със заявените за подпомагане моркови, зеле, дини и пъпеши са спазени съответните минимални агротехнически мероприятия, позволяващи получаване на добив от тях, които се установяват при проверка по чл. 37, ал. 4 от ЗПЗП;

5. от получения добив по т. 4 са реализирани на пазара количества съгласно

приложение 10.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя за толкова заявени и допустими за подпомагане хектари, за колкото има съответствие с минималните разходни норми за единица площ в приложение 11 и е изпълнено условието по ал. 2, т. 5, като са представени доказателства за това.

Чл. 30. (1) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (лук и чесън) имат земеделски стопани на територията на цялата страна, които стопанисват и заявяват за подпомагане по интервенциите по чл. 27, 28, 29, 30 и/или 31 минимум 0,5 ха допустими за подпомагане площи със зеленчуци - полско производство (заедно или поотделно), от следните видове култури: лук, чесън, домати, краставици, корнишони, патладжани, пипер, моркови, зеле, дини, пъпеши, и/или с плодове и зеленчуци - оранжерийно производство (заедно или поотделно), от следните видове култури: домати, пипер, краставици, ягоди и малини.

(2) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., отм., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.).

(3) Заявените площи от кандидатите по интервенцията по ал. 1 подлежат на подпомагане, когато:

1. (изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) са заети с лук и чесън и са с минимална площ на парцела 0,1 ха; площи, заявени за подпомагане по интервенцията, на които се установи различна култура от лук и чесън, се считат за наддекларирани;

2. отговарят на изискванията за допустимост по ОПДУ;

3. (изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) за заявените площи земеделският стопанин по отношение на използваните сертифицирани и/или стандартни семена, и/или посадъчен материал съобразно минималните разходни норми за единица площ в приложение 11 предоставя:

а) опис, заверен от агроном, на документите, сертификатите, официалните етикети и опаковките по чл. 34, ал. 2 и 3, както и копие от дипломата на агронома; земеделският стопанин съхранява и представя посочените в описа документи, сертификати, официални етикети и опаковки при проверка по чл. 37, ал. 4, т. 1 от ЗПЗП, или

б) фирмен документ по чл. 36, ал. 2 или по чл. 40, ал. 2 от Закона за посевния и посадъчния материал, когато произвежда стандартен посевен и/или посадъчен материал за собствени нужди, или

в) фактури, издадени на името на бенефициента при плащане по банков път, или фактура, издадена на името на бенефициента, и фискална касова бележка към нея при плащане в брой; фактурите следва да съдържат информация за количеството закупен посевен и посадъчен материал; фактурите следва да са издадени в периода от 1 октомври на годината, предхождаща годината на кандидатстване, до 30 септември на годината на кандидатстване;

4. (изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) през годината на заявяване на допустимите площи със заявените за подпомагане лук и чесън са спазени съответните минимални агротехнически мероприятия, позволяващи получаване на добив от тях, които се установяват при проверка по чл. 37, ал. 4 от ЗПЗП;

5. от получения добив по т. 4 са реализирани на пазара количества съгласно приложение 10;

6. (отм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.).

(4) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя за толкова заявени и допустими за подпомагане площи, за колкото е изпълнено условието по ал. 3, т. 5, като са представени доказателства за това и има съответствие с минималните разходни норми за единица площ в приложение 11.

Чл. 30а. (Нов – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) (1) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане на доходите за производство на семена от картофи имат земеделски стопани на територията на цялата страна, които стопанисват и заявяват за подпомагане минимум 0,5 ха допустими за подпомагане площи, заети с картофи за производство на семена от картофи.

(2) Право на подпомагане по интервенцията по ал. 1 имат производителите на семена от картофи, които са регистрирани като производители на семена от картофи по реда на чл. 22 от Закона за защита на растенията (ЗЗР) и актуализирали данните си за текущата година по реда на чл. 24 от ЗЗР. Българската агенция по безопасност на храните предоставя на ДФЗ списък с регистрираните по чл. 22 от ЗЗР и актуализирали данните си за текущата година по реда на чл. 24 от ЗЗР земеделски стопани в срок до 15 май на съответната година.

(3) Заявените площи от кандидатите по интервенцията по ал. 1 подлежат на подпомагане, когато:

1. са заети с картофи за производство на семена и са с минимална площ на парцела 0,1 ха; площи, заявени за подпомагане по интервенцията, на които се установи различна култура, се считат за наддекларирани;

2. отговарят на изискванията за допустимост по ОПДУ;

3. от заявените площи следва да е получен добив в количество съгласно приложение 10, което се удостоверява със сертификат по чл. 57 от Наредба 8 от 2007 г. за процедурите по сертификация и/или одобрение на произвеждания и търгуван посевен материал от групите земеделски растения – зърнени, маслодайни и влакнодайни, фуражни, зеленчукови, картофи и цвекло (ДВ, бр. 29 от 2007 г.);

4. производството на семена от картофи се осъществява по реда на Наредба 16 от 2008 г. за търговия на посевен материал от картофи на пазара на Европейския съюз (ДВ, бр. 54 от 2008 г.); за производство на семена се използва сертифициран посевен материал от картофи, с изключение на клас "В на Съюза".

(4) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя за толкова заявени и допустими за подпомагане хектари, за колкото е изпълнено условието по ал. 3, т. 3.

Чл. 31. (1) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане на доходите за оранжерийно производство имат земеделски стопани на територията на цялата страна, които стопанисват и заявяват за подпомагане по интервенциите по чл. 27, 28, 29, 30 и/или 31 минимум 0,5 ха допустими за подпомагане площи (заедно или поотделно) от следните видове култури: домати, краставици, пипер, ягоди и малини - оранжерийно производство, и/или със зеленчуци - полско производство (заедно или поотделно), от следните видове култури: домати, пипер, краставици, корнишони, лук, патладжани, моркови, зеле, дини, пъпеши и чесън.

(2) Заявените площи по интервенцията по ал. 1 подлежат на подпомагане, когато:

1. са заети с домати, краставици, пипер, ягоди и малини - оранжерийно производство в отопляеми и неотопляеми оранжерии, и са с минимална площ на парцела 0,1 ха; площи, заявени за подпомагане по интервенцията, на които се установи различна култура от домати, краставици, пипер, ягоди и малини - оранжерийно производство, се считат за наддекларирани;

2. отговарят на изискванията за допустимост по ОПДУ;

3. (изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) за заявените площи, с изключение на площите със съществуващите от предходни години ягоди и малини, земеделският стопанин по отношение на използваните сертифицирани и/или стандартни семена, и/или посадъчен материал съобразно минималните разходни норми за единица площ в приложение 11 предоставя:

а) опис, заверен от агроном, на документите, сертификатите, официалните етикети и опаковките по чл. 34, ал. 2 и 3, както и копие от дипломата на агронома; земеделският стопанин съхранява и представя посочените в описа документи, сертификати, официални етикети и опаковки при проверка по чл. 37, ал. 4, т. 1 от ЗПЗП, или

б) фирмен документ по чл. 36, ал. 2 или по чл. 40, ал. 2 от Закона за посевния и посадъчния материал, когато произвежда стандартен посевен и/или посадъчен материал за собствени нужди, или

в) фактури, издадени на името на бенефициента при плащане по банков път, или фактура, издадена на името на бенефициента, и фискална касова бележка към нея при плащане в брой; фактурите следва да съдържат информация за количеството закупен посевен и посадъчен материал; фактурите следва да са издадени в периода от 1 октомври на годината, предхождаща годината на кандидатстване, до 30 септември на годината на кандидатстване;

4. през годината на заявяване на допустимите площи със заявените за подпомагане домати, краставици, пипер, ягоди и малини са спазени съответните минимални агротехнически мероприятия, позволяващи получаване на добив от тях, които се установяват при проверка по чл. 37, ал. 4 от ЗПЗП;

5. е получен и реализиран на пазара минимален добив съгласно приложение 10 за поне за една от заявените за подпомагане по интервенцията култури.

(3) Не се подпомагат площи, на които се отглеждат в оранжерии култури без директен достъп на кореновата система на растението до почвата.

(4) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя за толкова заявени и допустими за подпомагане хектари, за колкото е реализиран на пазара среден

добив съгласно приложение № 10, като са представени доказателства за това и има съответствие с минималните разходни норми за единица площ в приложение 11.

Чл. 32. (1) (Доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано с производството подпомагане на доходите за плодове и зеленчуци в планинските райони имат земеделски стопани, чиито стопанства са изцяло в планински райони и са с размер до 1,5 ха, които стопанисват и заявяват за подпомагане по интервенцията минимум 0,5 ха (заедно или поотделно) допустими за подпомагане площи с плодове и зеленчуци от следните видове култури: фасул (за зърно и зелен), домати, краставици, корнишони, патладжани, пипер, лук, чесън, моркови, зеле, дини, пъпеши, ягоди, малини, ябълки, круши, кайсии и зарзали, череши, вишни, праскови и нектарини, сливи (*Prunus domestica*) и десертно грозде.

(2) По отношение на културата десертно грозде право на подпомагане по интервенцията по ал. 1 имат площи с допустими сортове, включени в списъка на сортовете по приложение 9 или в Общия каталог на държавите - членки на Европейския съюз, към 1 март на годината на кандидатстване. Няма право на подпомагане по интервенцията площи, които са включени в регистъра по чл. 27 от Закона за виното и спиртните напитки.

(3) Заявените площи от кандидатите по интервенцията по ал. 1 подлежат на подпомагане, когато:

1. са заети с културите по ал. 1 и са с минимална площ на парцела 0,1 ха;
2. отговарят на изискванията за допустимост по ОПДУ;
3. през годината на заявяване на допустимите площи със заявените за подпомагане култури по ал. 1 са спазени минималните агротехнически мероприятия, позволяващи получаване на добив от тях, които се установяват при проверка по чл. 37, ал. 4 от ЗПЗП.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 16 от **2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) Кандидатите за подпомагане по интервенцията по ал. 1 нямат право на подпомагане по интервенциите по чл. 7, т. 11, т. 13 – 15 и т. 16 – 17. Площите с култура фасул (за зърно) се заявяват по интервенцията по ал. 1, ако не са заявени по интервенцията по чл. 35.

(5) Размерът на помощта по интервенцията по ал. 1 се определя за заявените и допустими за подпомагане хектари.

Чл. 33. (1) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Кандидатите по интервенциите по чл. 25 и чл. 27 – 30 и чл. 31 удостоверяват получените добиви от заявените площи и реализираните на пазара количества по култури, като представят декларация и опис по образец, утвърден от изпълнителния директор на ДФЗ за произведената продукция през годината на кандидатстване, както и документи, които доказват нейната реализация.

(2) Документите, които доказват реализацията на продукцията, по ал. 1 са:

1. (доп. – ДВ, бр. 16 от **2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) фактури при плащане по банков път и фискални касови бележки при плащане в брой, издадени от фискално устройство, когато кандидатите са търговци по смисъла на чл. 1 от Търговския закон, фактура, издадена на името на бенефициента за преработка на ишлема, която съдържа информация за вида култура и предаденото количество от нея;

2. счетоводни документи с реквизитите по чл. 6, ал. 3 от Закона за счетоводството, когато кандидатите са лица по чл. 9, ал. 2 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица, а в случаите по чл. 9, ал. 4 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица - и с реквизитите по чл. 6, ал. 1, т. 3 от Закона за счетоводството.

(3) Кандидатите по ал. 2, т. 1 с обекти за производство и/или пакетиране на храни от плодове и зеленчуци, регистрирани по чл. 26 от Закона за храните в Националния електронен регистър на обектите за производство и търговия на едро и дребно с храни от животински и неживотински произход в частта "Обекти за производство и/или пакетиране на храни от плодове и зеленчуци" - Група 2 на БАБХ, могат да представят и документи с реквизитите по чл. 6, ал. 3 от Закона за счетоводството за преработена от тях собствена продукция.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) Кандидатите по интервенциите по чл. 25 и чл. 27 - 31, вписани в регистъра по чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООЗПЕС, с площи със сертифицирано биологично производство и площите в преход към биологично производство съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2018/848, удостоверяват добиви от заявените площи за съответната култура в размер 50 % от добивите, определени в приложение 10, като ДФЗ извършва служебна проверка в регистъра по чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООЗПЕС за действащ активен договор в периода от 1 февруари на годината на кандидатстване до 31 януари на следващата календарна година.

(5) Документите по ал. 1 могат да бъдат предоставени от Държавен фонд "Земеделие" на НАП.

(6) В периода от 1 до 31 януари на годината, следваща годината на подаване на заявлението, кандидатите за подпомагане представят документите по ал. 1 електронно с квалифициран електронен подпис и/или лично или чрез представител, упълномощен с

нотариално заверено пълномощно, в съответните областни дирекции на Държавен фонд "Земеделие", отдел "Прилагане на схеми и мерки за подпомагане". При смърт на кандидата за подпомагане документите по ал. 1 се подават в посочения период или до 15 дни от датата на смъртта, когато е настъпила преди изтичане на периода, от представител на повече от половината от неговите наследници, упълномощен с нотариално заверено пълномощно.

(7) Документите по ал. 1 следва да бъдат издадени в периода от 1 февруари на годината на кандидатстване до 31 януари на следващата календарна година. При смърт на кандидата за подпомагане в периода след смъртта документите по ал. 1 следва да бъдат издадени от името на представител на повече от половината от неговите наследници по ал. 6, упълномощен с нотариално заверено пълномощно.

(8) (Нова – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., изм. и доп., **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) Българската агенция по безопасност на храните предоставя на ДФЗ и на Министерството на земеделието и храните в срок до 10 февруари на годината, следваща годината на кандидатстване, актуална към 1 февруари извадка от списъка с кандидати, които имат обекти за производство и/или пакетиране на храни от плодове и зеленчуци, регистрирани по чл. 26 от Закона за храните в Националния електронен регистър на обектите за производство и търговия на едро и дребно с храни от животински и неживотински произход, в частта "Обекти за производство и/или пакетиране на храни от плодове и зеленчуци" – Група 2, във формат и по вид информация, посочени от ДФЗ.

(9) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г., изм., **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол предоставя на ДФЗ информация за издадените сертификати по чл. 30а, ал. 3, т. 3 за произведени семена от картофи, както и за използвания посевен материал по чл. 30а, ал. 3, т. 4, за кандидатите, заявили за текущата кампания интервенцията по чл. 30а, в срок до 30 април на годината, следваща годината на подаване на заявлението, във формат и по вид информация, посочени от ДФЗ.

Чл. 34. (1) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., изм., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Кандидатите по интервенциите по чл. 26 – 30 и чл. 31 предоставят описа, заверен от агроном, на документите, сертификатите, официалните етикети и опаковките за използваните сертифицирани и/или стандартни семена, и/или посадъчен материал съобразно минималните разходни норми за единица площ в приложение 11, придружен с копие от дипломата на агронома, или фактурите за закупен посевен и посадъчен материал, както или фирмения документ по чл. 36, ал. 2, или по чл. 40, ал. 2 от Закона за посевния и посадъчния материал, когато произвежда стандартен посевен и/или посадъчен материал за собствени нужди, в Системата за електронни услуги (СЕУ) в срока по чл. 33, ал. 6. Описът е по образец, утвърден от изпълнителния директор на ДФЗ.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., изм., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Документите за закупени сертифицирани и за закупени или произведени стандартни семена и закупен посадъчен материал по чл. 26, ал. 2, т. 5, буква "а", чл. 27, ал. 2, т. 3, буква "а", чл. 28, ал. 2, т. 3, буква "а", чл. 29, ал. 2, т. 3, буква "а", чл. 30, ал. 3, т. 3, буква "а" и чл. 31, ал. 2, т. 3, буква "а" са:

1. за сертифицирани семена - сертификат по чл. 32, ал. 1 от Закона за посевния и посадъчния материал, официален етикет по чл. 36, ал. 1, етикет на производителя и/или търговеца по чл. 38 или етикет на производителя на малки опаковки по чл. 53, ал. 5 от Наредба 96 от 2006 г. за търговия на посевен материал от зеленчукови култури на пазара на Европейския съюз (ДВ, бр. 71 от 2006 г.), наричана по-нататък "Наредба 96 от 2006 г.";

2. за стандартни семена - фирмен документ по чл. 46, етикет на производителя по чл. 49, ал. 3 или етикет на малки опаковки по чл. 54, ал. 2 от Наредба 96 от 2006 г.;

3. за зеленчуковия посадъчен материал - фирмен документ по чл. 12, ал. 1 или етикет на производителя по чл. 11, ал. 4 от Наредба 19 от 2004 г. за производство и търговия на посадъчен материал от зеленчукови култури (ДВ, бр. 51 от 2004 г.);

4. (изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) за сертифицирания овощен посадъчен материал - сертификат по чл. 42, ал. 7 от Закона за посевния и посадъчния материал, етикет по чл. 13, ал. 5 от Наредба 3 от 2010 г. за търговия на овощен посадъчен материал и овощни растения, предназначени за производство на плодове на пазара на Европейския съюз (ДВ, бр. 20 от 2010 г.), наричана по-нататък "Наредба 3 от 2010 г.";

5. за стандартния овощен посадъчен материал - етикет по чл. 10, ал. 4, документ на производителя или търговеца по чл. 13, ал. 1, т. 1 или етикет за дребни производители и търговци по чл. 14 от Наредба 3 от 2010 г.;

6. за сертифицирания лозов посадъчен материал - сертификат по чл. 49, ал. 7 от Закона за посевния и посадъчния материал или официален етикет по чл. 18 от Наредба 95 от 2006 г. за търговия на лозов посадъчен материал (ДВ, бр. 71 от 2006 г.), наричана по-нататък "Наредба 95 от 2006 г.";

7. за стандартния лозов посадъчен материал - официален етикет по чл. 18, ал. 3, т. 3 от Наредба 95 от 2006 г.

(3) Когато информацията от етикета е отпечатана на опаковката на закупените семена, вместо етикети се представят опаковките.

(4) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Кандидатите по интервенциите по чл. 26 – 30 и чл. 31 съхраняват и предоставят документите, сертификатите, официалните етикети и опаковките за използваните сертифицирани и/или стандартни семена, и/или посадъчен материал при поискване при извършване на проверките по чл. 37, ал. 4, т. 1 от ЗПЗП.

Чл. 35. (1) Право на подпомагане по интервенцията за обвързано подпомагане за протеинови култури имат производители на територията на цялата страна, които стопанисват и заявяват за подпомагане по интервенцията минимум 0,5 ха допустими площи (заедно или поотделно) от следните протеинови култури: фасул (за зърно), леща, нахут, грах за зърно (зимен и пролетен), фъстъци, соя, бакла, люцерна, еспарзета, фий, детелина, вигна, бурчак, лупина, звездан и/или смеси от тях, когато:

1. (изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) са заети с културите по ал. 1 и са с минимална площ на парцела 0,1 ха; площи, на които се установи култура, различна от фасул (за зърно), леща, нахут, грах за зърно (зимен и пролетен), фъстъци, соя, бакла, люцерна, еспарзета, фий, детелина, вигна, бурчак, лупина, звездан и/или смеси от тях, се считат за наддекларирани;

2. отговарят на изискванията за допустимост по чл. 2, ал. 3.

(2) Площите с култура "фасул (за зърно)" се заявяват по интервенцията по ал. 1, ако не са заявени по интервенцията по чл. 32.

(3) Помощта по интервенцията за обвързано подпомагане за протеинови култури се определя на хектар заявена и допустима площ.

Чл. 36. (1) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Министърът на земеделието и храните определя със заповед размера на подпомагането на хектар по интервенциите по чл. 7, т. 11 – 19.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., доп., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г., изм., бр. 92 от 2024 г., в сила от 1.11.2024 г.) Министърът на земеделието и храните определя размера на плащането по интервенциите по чл. 7, т. 11 и т. 13 – 15 и т. 16, като прилага модулиран размер на подпомагането: за първите до 30 хектара

включително, за които имат право на подпомагане и плащане, земеделските стопани получават завишено плащане и по-нисък размер на плащането за допустимите за подпомагане площи над 30-ия хектар. Съотношението между двата размера на подпомагането е 1,5:1.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Заповедите по ал. 1 се публикуват на интернет страниците на Министерството на земеделието и храните и на Държавен фонд "Земеделие".

Раздел IV

Условия и ред за прилагане на интервенции под формата на еко схеми

Чл. 37. (1) Земеделските стопани могат да получат подпомагане по схеми за климата, околната среда и хуманно отношения към животните - еко схеми, включени в Стратегическия план. Земеделските стопани могат да се включат и да получат подпомагане по следните еко схеми:

1. еко схема за биологично земеделие (селскостопански животни);
2. еко схема за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура;
3. еко схема за запазване и възстановяване на почвения потенциал - насърчаване на зелено торене и органично наторяване;
4. еко схема за намаляване използването на пестициди;
5. еко схема за екологично поддържане на трайните насаждения;
6. еко схема за екстензивно поддържане на постоянно затревените площи;
7. еко схема за поддържане и подобряване на биоразнообразието в горски екосистеми;
8. еко схема за разнообразяване на отглежданите култури.

(2) Подпомагане по еко схемите получават земеделски стопани, които:

1. са активни земеделски стопани по смисъла на чл. 54 от ЗПЗП;
2. са заявили за подпомагане площи, които отговарят на изискванията на чл. 53;
3. през годината на кандидатстване прилагат екологични практики по заявените за подпомагане еко схеми;
4. (нова – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) по еко схемите по ал. 1, т. 1 и 3 – 8 са заявили за подпомагане площи, които са с минимален размер съгласно чл. 38в, ал. 3 от ЗПЗП и са на разположение на земеделския стопанин съгласно чл. 41, ал. 3 от ЗПЗП.

(3) Еко схемите по ал. 1 са доброволни за прилагане и за подпомагане по тях може да бъде заявено цялото или част от стопанството. Земеделските стопани могат да прилагат върху едни и същи площи повече от една практика, включени в различни еко схеми по ал. 1.

Чл. 38. (1) Право на подпомагане по еко схемата за биологично земеделие (селскостопански животни) имат земеделски стопани, които:

1. отглеждат по правилата за биологично производство, уредени в Регламент (ЕС) 2018/848, в стопанството си собствени говеда, биволи, овце и/или кози, свине за пасищно отглеждане от породата Източнобалканска свиня в размер най-малко на една

животинска единица;

2. имат действащ договор с контролиращо лице за биологично производство, който е сключен не по-късно от 31 декември на годината, предхождаща годината на кандидатстване, вписан в регистъра по чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС;

3. (изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., доп., **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) заявяват по еко схемата по ал. 1 и стопанисват по биологичен начин постоянно затревени площи и/или площи с фуражни култури, съгласно приложение 11а, и отбелязват в заявлението за подпомагане животните, за отглеждането на които стопанисват по биологичен начин заявените по интервенцията площи; заявените площи и отбелязаните животни трябва да са в система на контрол от 31 декември на предходната година до 31 декември на годината на кандидатстване и да са вписани в регистъра по чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПОПЗПЕС; отбелязаните животни могат да бъдат заменяни по реда на чл. 18;

4. през годината на кандидатстване отглеждат животните по т. 1 и стопанисват площите по т. 3 съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2018/848 и животните и площите са сертифицирани като биологични или са в период на преход към биологично производство;

5. (изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) през годината на кандидатстване нямат наложена мярка, засягаща дейностите по биологично растениевъдство с постоянно затревени площи и фуражни култури и/или дейностите по биологично животновъдство с едри преживни животни, дребни преживни животни и свине от Източнобалканската порода за ниво на несъответствие и/или нарушение, класифицирано с ниво 3 "Критично несъответствие", съгласно каталога "Мерки и несъответствия" по приложение 3 на Наредба 5 от 2018 г. за прилагане на правилата на биологично производство, етикетиране и контрол, и за издаване на разрешение за контролна дейност за спазване на правилата на биологичното производство, както и за последващ официален надзор върху контролиращите лица (ДВ, бр. 75 от 2018 г.).

(2) Животните по еко схемата по ал. 1 трябва да:

1. са сертифицирани като биологични или са в период на преход към биологично производство по смисъла на Регламент (ЕС) 2018/848;

2. са идентифицирани съгласно чл. 51 от ЗВД;

3. са въведени в системата за идентификация и регистрация на животните на БАБХ;

4. са вписани в регистъра на животните в животновъдния обект съгласно изискванията на чл. 132, ал. 1, т. 8 от ЗВД;

5. се отглеждат в животновъдни обекти, регистрирани по реда на ЗВД.

(3) Подпомагане по еко схемата се предоставя, когато цялото стопанство по ал. 1, т. 1 се управлява в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2018/848, като е допустимо да се раздели на ясно и ефективно обособени производствени единици за биологично производство, за преход към биологично производство и за небιологично производство, при условие че по отношение на производствените единици за небιологично производство:

1. отглежданите животни са от различни видове;

2. растенията са от различни, лесно разграничими сортове.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Размерът на помощта по еко схемата по ал. 1 се определя на хектар допустими за подпомагане постоянно затревени площи и/или площи с фуражни култури по ал. 1, т. 3 за толкова хектара, за колкото е спазено

съотношението от 0,15 до 1 животинска единица на хектар. Животните, отбелязани по интервенцията, се приравняват към съответните животински единици към последния ден за подаване на заявленията за подпомагане.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Не се подпомагат постоянно затревени площи и/или площи с фуражни култури в преход към биологично производство, за които кандидатът вече е получил подпомагане за преход към биологично производство в продължение на две години по тази или по друга интервенция или по мярка 214 от Програмата за развитие на селските райони от програмен период 2007 - 2013 или по мярка 11 от Програмата за развитие на селските райони от програмен период 2014 - 2020.

(6) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Държавен фонд "Земеделие" намалява плащанията по екосхемата по ал. 1, когато:

1. при проверка в регистъра по чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС се установи, че парцел, заявен за подпомагане, към 31 декември в годината на кандидатстване не е в система на контрол; площта на парцела се счита за неизбираема и не се наддекларира;
2. при проверка в регистъра по чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС и/или при проверка на място за заявен за подпомагане парцел се установи несъответствие в декларираната и установената култура – площта на парцела се счита за неизбираема и не се наддекларира;
3. при проверка в регистъра по чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС се установи, че животно, заявено за подпомагане, към 31 декември в годината на кандидатстване не е в система на контрол – животинската единица на животното се счита за неизбираема и не се наддекларира.

(7) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Държавен фонд "Земеделие" не предоставя плащанията по екосхемата по ал. 1, когато при проверка в регистъра по чл. 16а, ал. 1, т. 1 от ЗПООПЗПЕС се установи, че в годината на подаване на заявление за подпомагане на земеделския стопанин е наложена мярка, засягаща дейностите по биологично растениевъдство с постоянно затревени площи и фуражни култури и/или дейностите по биологично животновъдство с едри преживни животни, дребни преживни животни и свине от Източнобалканската порода за ниво на несъответствие и/или нарушение, класифицирано с ниво 3 "Критично несъответствие", съгласно каталога "Мерки и несъответствия" по приложение 3 от Наредба 5 от 2018 г. за прилагане на правилата на биологично производство, етикетиране и контрол, и за издаване на разрешение за контролна дейност за спазване на правилата на биологичното производство, както и за последващ официален надзор върху контролиращите лица (ДВ, бр. 75 от 2018 г.).

Чл. 39. (Изм. – ДВ, бр. 16 от **2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) (1) Право на подпомагане по еко схемата за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура имат земеделски стопани, които прилагат в своите стопанства заедно или поотделно следните екологични практики:

1. поддържане на екологична инфраструктура и/или непроизводствени площи, и/или
2. създаване на нови буферни ивици, които са разположени в обработваеми земи, и/или
3. съхранение на земеделски площи в райони с ограничения за опазване на определени типове природни местообитания и местообитания на видове от значение за Общността.

(2) Видовете екологична инфраструктура и непроизводствени площи, обект на еко схемата по ал. 1, са:

1. живи плетове или редици от дървета;
2. отделни дървета;

3. дървета в група;
4. дървесни противоерозионни пояси;
5. синори;
6. влажни зони;
7. зелени зони около водни течения;
8. тераси;
9. ивици по краищата на гори;
10. буферни ивици;
11. земя, оставена под угар върху обработваема земя.

(3) Площите по ал. 1, т. 3 са съгласно цифрови географски данни за разпространението, предоставени от Министерството на околната среда и водите – Природни местообитания и видове по Становище по екологична оценка 5-4/2023 г., с което е съгласуван Стратегическият план, публикувано на интернет адрес: <https://www.moew.government.bg/bg/stanoviste-po-ekologichna-ocenka-5-4-2023-g-s-koet-o-se-suglasuva-strategicheski-plan-za-razvitie-na-zemedeliето-i-selskite-rajoni-za-perioda-2023-2027-g/>, а по ал. 2, т. 1, 2, 3, 5 и 8 са организирани в слой "Екологична инфраструктура".

(4) При екологичната практика за поддържане на екологична инфраструктура и/или непроизводствени площи земеделските стопани следва да:

1. поддържат екологичната инфраструктура и/или непроизводствените площи, които се намират в техните стопанства, съгласно изискванията на приложение 12;
2. не използват шредери и мулчери за премахването на храстова растителност и не използват друга техника, която води до пълното раздробяване на храстовата растителност;
3. не извършват третирания с продукти за растителна защита в рамките на екологичната инфраструктура и/или непроизводствените площи, заявени за подпомагане по еко схемата.

(5) При екологичната практика за създаване на нови буферни ивици, които са разположени в обработваеми земи, земеделските стопани следва да формират нови буферни ивици в рамките на обработваемите земи, които не са били заявени за подпомагане като буферни ивици през предходната година. Буферните ивици имат минимална ширина от 1 м и максимална ширина от 20 м. Покритието на буферните ивици може да бъде с естествена растителност, угар, цъфтящи растения, като не се допуска използването на инвазивни видове.

(6) Не се допускат никакви дейности в границите на защитените зони, които са заявени за подпомагане в районите с ограничения за опазване на определени типове природни местообитания и местообитания на видове от значение за Общността.

(7) Поддържането на екологичната инфраструктура по ал. 2, т. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 и 10 и съхранението на площите по ал. 1, т. 3 се подпомагат за всички типове земеползване – обработваеми земи, трайни насаждения, постоянно затревени площи. Поддържането на земя, оставена под угар, по ал. 2, т. 11 се подпомага за обработваеми земи и се ограничава до максимум 7% от обработваемите земи в стопанството. Създаването на нови буферни ивици по ал. 1, т. 2 се подпомага за обработваеми земи.

(8) На една и съща площ може да бъде приложена само една от практиките по ал. 1 през една календарна година.

(9) Плащането по еко схемата по ал. 1, т. 1 и 2 е на хектар земя с размер, определен въз основа на коефициентите за преобразуване и тегловните коефициенти в приложение 13 към чл. 39, ал. 5, която е обхваната от екологична инфраструктура и непроизводствени площи по ал. 2 и за нея са изпълнени задълженията по приложение 12.

(10) Плащането по еко схемата по ал. 1, т. 1 и 2 е диференцирано според приложимостта и типа земеползване – за обработваеми земи, за трайни насаждения и за постоянно затревени площи. Плащането по еко схемата по ал. 1, т. 3 е еднакво за всички типове земеползване

Чл. 40. (1) Право на подпомагане по еко схемата за запазване и възстановяване на почвения потенциал - насърчаване на зелено торене и органично наторяване, имат земеделски стопани, които прилагат в своите стопанства заедно или поотделно следните земеделски практики съгласно приложение 14 чрез:

1. отглеждане на непроизводствени междинни култури или покривни култури с последващо зелено торене;

2. (изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., изм. и доп., **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) използването на органични торове и подобрители на почвата съгласно план за управление на хранителните вещества, изготвен от агроном, по образец, одобрен от изпълнителния директор на ДФЗ в срок до 10 дни от влизане в сила на наредбата, който се публикува на интернет страницата на ДФЗ.

(2) Размерът на помощта по практиката по ал. 1, т. 2 се определя за толкова заявени и допустими за подпомагане хектари, за колкото е доказан внесен подобрител в заявените площи не по-малко от 10 % от потребностите на съответната култура съгласно плана за управление на хранителните вещества, изготвен от лице, притежаващо квалификация в областта на селското стопанство. Не се подпомагат площи, при които общото количество N (азот) на хектар надвишава 150 кг.

(3) Доказването на вложените обеми подобрител по ал. 2 на съответния парцел се извършва чрез разходооправдателни документи и дневници за проведените растителнозащитни мероприятия и торене за вложени подобрители на съответния парцел. Земеделските стопани, които сами са произвели органичните подобрители, вместо разходооправдателни документи следва да:

1. представят становище от съответната областна дирекция по безопасност на храните за завършен процес по аеробно или анаеробно третиране на оборски тор по смисъла на чл. 3, т. 20 от Регламент 1069/2009 за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, предназначени за консумация от човека (ОВ, L 300 от 14.11.2009 г.), или

2. представят доказателства за лицензирана площадка за третиране на отпадъци със съответните кодове, а когато площадката е на друго лице - и протоколи за произведена продукция, идентична на вложената, или

3. представят доказателства за наличието на растителни остатъци след термична обработка, или

4. (доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) са регистрирани по чл. 229 от ЗВД или чл. 259 от ЗВД в случаите на производство на органични торове и подобрители на почвата, компостиране, преобразуване в биогаз и/или съхранение на странични животински продукти и производни продукти.

(4) Плащането по еко схемата по ал. 1 е на хектар земя, на която са приложени земеделските практики по приложение 14 и за практиката по ал. 1, т. 2 е спазен планът за управление на хранителните вещества за културите в стопанството.

(5) За една земеделска площ може да се получи подпомагане само за прилагане на една от възможните форми на практиките по ал. 1.

Чл. 41. (1) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Допустими за подпомагане по екосхемата за намаляване използването на пестициди са площи, при които са приложени следните екологично насочени земеделски практики:

1. при отглеждане на културите да не се прилагат продукти за растителна защита, които са тотални хербициди, включително такива, съдържащи глифозат, и да не се прилагат продукти за растителна защита от първа професионална категория за употреба, и/или

2. (доп. – ДВ, бр. 92 от 2024 г., в сила от 1.11.2024 г.) при отглеждане на културите да не се прилагат продукти за растителна защита от първа професионална категория за употреба и да се използват феромонові уловки или разрешени за употреба биологични агенти или продукти за растителна защита на основата на микроорганизми (бактерии и/или гъби).

(2) Право на подпомагане по еко схемата по ал. 1 имат земеделски стопани, които:

1. (изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) прилагат земеделските практики по ал. 1, т. 1 и/или 2;

2. отразяват всички операции по прилагане на продукти за растителна защита през съответната година в дневниците за проведените растителнозащитни мероприятия и торене.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г., бр. 92 от 2024 г., в сила от 1.11.2024 г.) Земеделските практики по ал. 1 се доказват чрез проверка на дневниците за проведените растителнозащитни мероприятия и торене и чрез разходооправдателни документи за закупените продукти за растителна защита и/или феромонові уловки и/или разрешени за употреба биологични агенти и/или продукти за растителна защита на основата на микроорганизми (бактерии и/или гъби) за заявените за подпомагане площи. Професионалната категория на употреба по ал. 1, т. 2 на продуктите за растителна защита се проверява към последния ден на срока по чл. 12, ал. 1 от Наредба 4 от 2023 г. за условията и реда за подаване на заявления за подпомагане по интервенции за подпомагане на площ и за животни (ДВ, бр. 30 от 2023 г.) (Наредба 4 от 2023 г.).

(4) Плащането по еко схемата по ал. 1 е на хектар допустима земеделска земя, за която е изпълнено изискването на ал. 2 и е диференцирано според типовете земеползване - за обработваеми земи, за трайни насаждения и за постоянно затревени площи.

(5) Размерът на помощта по еко схемата по ал. 1 се определя за толкова заявени и допустими за подпомагане хектари, за колкото са представени документи по ал. 3 и са приложени земеделските практики съгласно ал. 1.

Чл. 42. (1) Право на подпомагане по еко схемата за екологично поддържане на трайните насаждения имат земеделски стопани, които прилагат върху площи с трайни насаждения по смисъла на чл. 4, параграф 3, буква "б" от Регламент (ЕС) 2021/2115 в своите стопанства следните земеделски практики:

1. (изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., доп., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) засяване и отглеждане в междуредията и по вътрешната граница на парцела с трайни насаждения една или смес от културите по редове 1 – 15 от приложение 15, или смес от култури от редове 1 – 15 с култури от редове 16 – 23 от приложение 15, и/или мулчиране в междуредията на трайните насаждения и/или поддържане на междуредията с естествена растителност, върху която не се използват продукти за растителна защита и изкуствени торове и се коси извън периода на гнездене на птиците и при необходимост се извършва мулчиране и/или

2. (отм. – ДВ, бр. 16 от **2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.).

(2) (Отм. – ДВ, бр. 16 от **2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.).

(3) (Изм. – ДВ, бр. 16 от **2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) Плащането по еко схемата е

на хектар допустима земеделска земя, на която е приложена земеделската практика по ал. 1.

Чл. 43. (1) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) Право на подпомагане по еко схемата за екстензивно поддържане на постоянно затревените площи имат земеделски стопани, които:

1. прилагат върху постоянно затревените площи по смисъла на чл. 4, параграф 3, буква "в" от Регламент (ЕС) 2021/2115 в своите стопанства земеделска практика на екстензивна паша на пасищни животни и са представили план за паша, изготвен от ветеринарен лекар, зооинженер или агроном, по образец, одобрен от изпълнителния директор на ДФЗ, който се публикува на интернет страницата на ДФЗ, включващ видовете паша и периода на пашата;

2. отглеждат върху обработваеми земи фуражни култури и/или протеинови култури съгласно приложение 11а.

(2) Заявените постоянно затревени площи по ал. 1 подлежат на подпомагане, когато:

1. се поддържат посредством екстензивно пашуване от 0,3 до 1 животинска единица на хектар;

2. на тях се осъществява пашуване на животни през минимум 60 дни през съответната година.

(3) (Изм. – ДВ, **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) Плащането по еко схемата по ал. 1 за постоянно затревени площи и обработваеми земи е на хектар само когато е установена допустима за подпомагане постоянно затревена площ, на която е приложена земеделската практика за екстензивна паша и е спазено съотношение от 0,3 до 1 ЖЕ/ха на заявените пасищни животни към всички установени по еко схемата площи.

(4) Не подлежат на подпомагане по еко схемата по ал. 1 постоянно затревени площи, които са разорани през съответната календарна година.

Чл. 44. (1) Право на подпомагане по еко схемата за поддържане и подобряване на биоразнообразието в горски екосистеми имат земеделски стопани, които прилагат върху земеделски земи в техните стопанства, които са обградени от горски територии и/или попадат в територии на ловни стопанства, и/или са гранични на такива територии, земеделска практика, предназначена за подобряване на биологичното разнообразие и изхранване по природосъобразен и естествен начин на дивите животни, при която:

1. засяват и отглеждат на тези територии земеделски култури, но не добиват продукцията от тях, а ги оставят за изхранване на дивите животни и птици;

2. културите по т. 1 са благоприятни за изхранване на диви животни съгласно приложение 16 и се отглеждат с минимален срок за престой до достигане на зрялост;

3. заявените площи са засети съобразно минималните разходни норми за единица площ в приложение 11;

4. не извършват на териториите третирания с продукти за растителна защита;

5. не извършват на териториите обработки на почвената повърхност в периодите на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли.

(2) Заявените площи по еко схемата подлежат на подпомагане на хектар допустима земеделска земя, когато на тях е приложена практиката по ал. 1.

(3) Допустимите за подпомагане площи по ал. 1 се обединяват в единен слой "Биоразнообразие в горски екосистеми", който се създава всяка година на база на заявените през предходната година по схемата територии по ал. 1, които отговарят на изискванията за подпомагане.

(4) Размерът на помощта по еко схемата по ал. 1 се определя за толкова заявени и допустими за подпомагане хектари, на колкото са засети или засадени култури, благоприятни за изхранване на диви животни, за колкото са изпълнени разходните норми по ал. 1, т. 3 и културите са достигнали до зрялост.

(5) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Не се финансира създаването на земеделски култури в пасища, ливади, мери, голини, поляни и дивечови ливади. В защитени зони от мрежата Натура 2000 не се допуска унищожаване на храсти и дървета в екотон гора – открито местообитание до сто метра от границата на гората.

Чл. 45. (1) (Доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Право на подпомагане по еко схемата за разнообразяване на отглежданите култури имат земеделски стопани, които прилагат върху площи обработваеми земи по смисъла на чл. 4, параграф 3, буква "а" от Регламент (ЕС) 2021/2115 и/или върху площи, заети с медицински и ароматни култури и/или площите с трайни насаждения в техните стопанства, следните земеделски практики:

1. (изм. и доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) в земеделските стопанства с площи обработваема земя и/или площи, заети с медицински и ароматни култури и/или площите с трайни насаждения до 10 ха, има най-малко 2 различни култури, като основната култура (културата с най-голяма площ) не превишава 95 % от тези площи;

2. (изм. и доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) в земеделските стопанства с площи обработваема земя и/или площи, заети с медицински и ароматни култури и/или площите с трайни насаждения между 10 ха и 30 ха, има най-малко 3 различни култури, като основната култура не превишава 75 % от тези площи, а двете основни култури обхващат заедно не повече от 95 % от тях;

3. (изм. и доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) в земеделските стопанства с площи обработваема земя и/или площи, заети с медицински и ароматни култури и/или площите с трайни насаждения над 30 ха, има най-малко 4 различни култури, като основната култура не превишава 75 % от тези площи, а трите основни култури обхващат заедно не повече от 95 % от тях.

(2) В отглежданите култури върху площите по ал. 1 се включват:

1. (изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) култура от който и да е от различните родове, определени в ботаническата им класификация;

2. (доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) култура от който и да е от видовете при Brassicaceae, Solanaceae и Cucurbitaceae;

3. земя, оставена под угар;

4. тревни или други тревни фуражи;

5. (нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) трайни насаждения (ябълки, круши, кайсии, зарзали, череша, вишни, праскови, нектарини, сливи (*Prunus domestica*), десертно грозде, ягоди, малини, орехи, бадеми, лешници, кестени, шамфъстъци и други черупкови видове) – приемат се за една култура за целите на екосхемата.

(3) Плащането по еко схемата е на хектар допустима земеделска земя, на която са приложени земеделски практики по ал. 1, и е диференцирано според приложената земеделска практика съгласно ал. 1 - по т. 1, по т. 2 или по т. 3.

Чл. 46. (1) (Доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г., бр. 92 от 2024 г., в сила от 1.11.2024 г.) Кандидатите по еко схемата по чл. 40 могат да докажат вложените обеми органични подобрители на почвата и кандидатите по еко схемата по чл. 41 могат да докажат закупените продукти за растителна защита и феромонові уловки и/или разрешени за употреба биологични агенти и/или продукти за растителна защита на основата на микроорганизми (бактерии и/или гъби), като представят утвърдени от

изпълнителния директор на Държавен фонд "Земеделие" декларация и опис по образец на разходооправдателни документи за тяхното закупуване - фактури и/или фискални касови бележки.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Документите по ал. 1 трябва да бъдат издадени в периода от 1 юли на предходната година до 30 септември на годината на кандидатстване. При смърт на кандидата за подпомагане документите по ал. 1 в периода след смъртта следва да бъдат издадени на името на представител на повече от половината от неговите наследници, упълномощен с нотариално заверено пълномощно.

(3) Документите по ал. 1 могат да бъдат предоставени от Държавен фонд "Земеделие" на НАП.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) В периода от 1 до 31 декември на годината на подаване на заявлението кандидатите за подпомагане представят документите по ал. 1 чрез СЕУ.

(5) (Отм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.).

(6) (Нова – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., доп., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Българската агенция по безопасност на храните поддържа на официалната си електронна страница актуална извадка на регистрираните за пускане на пазара и употреба органични подобрители на почвата, органични торове, органо-минерални торове, микробиални торове и растителни биостимуланти, включени в Регистъра на торовете, подобрителите на почвата, биологично активните вещества и хранителните субстрати, за които е издадено удостоверение за пускане на пазара и употреба по Закона за защита на растенията.

(7) (Нова – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Българската агенция по безопасност на храните предоставя на ДФЗ и на Министерството на земеделието и храните не по-късно от 15 дни преди края на срока по чл. 12, ал. 1 от Наредба 4 от 2023 г. извадката по ал. 6.

(8) (Нова – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., доп., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Използването на органичните подобрители на почвата, органичните торове, органо-минералните торове, микробиалните торове и растителните биостимуланти, които се пускат на пазара в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1009 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за определяне на правила за предоставяне на пазара на ЕС продукт за наторяване и за изменение на регламенти (ЕО) 1069/2009 и (ЕО) 1107/2009 и за отмяна на Регламент (ЕО) 2003/2003 (ОВ, L 170/71 от 25 юни 2019 г.) и не са включени в Регистъра на торовете, подобрителите на почвата, биологично активните вещества и хранителните субстрати, се подпомага по еко схемата за запазване и възстановяване на почвения потенциал въз основа на информацията от съдържанието на сертификата или етикета на продукта.

(9) (Нова – ДВ, бр. 16 от **2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) Българската агенция по безопасност на храните предоставя на ДФЗ и на Министерството на земеделието и храните до 15 октомври на годината на кандидатстване списък с регистрираните за пускане на пазара и употреба продукти за растителна защита, феромонові уловки или разрешени за употреба биологични агенти или продукти за растителна защита на основата на микроорганизми (бактерии и/или гъби).

Чл. 47. (1) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Министърът на земеделието и храните определя със заповеди размера на плащането на хектар по еко схемите по чл. 37, ал. 1.

(2) Размерът на плащането по еко схемите по чл. 37, ал. 1, т. 1 - 8 се определя съгласно чл. 31, параграф 7, буква "б" от Регламент (ЕС) 2021/2115.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Заповедите по ал. 1 се

публикуват на интернет страниците на Министерството на земеделието и храните и на Държавен фонд "Земеделие".

Раздел V

Условия и ред за прилагане на интервенции за преходна национална помощ

Чл. 48. Прилагат се следните интервенции за преходна национална помощ:

1. интервенция за преходна национална помощ за тютюн, необвързана с производството;
2. интервенция за преходна национална помощ за говеда, необвързана с производството;
3. интервенция за преходна национална помощ за овце-майки и/или кози-майки, обвързана с производството.

Чл. 49. (1) Право на подпомагане по интервенцията за преходна национална помощ за тютюн, необвързана с производството, имат земеделски стопани, които са отглеждали тютюн през която и да е година на референтния период 2016 - 2018 г., който е изкупен по реда на Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия (ЗТТСТИ).

(2) Допустими за участие в интервенцията за преходна национална помощ за тютюн са земеделски стопани, които продължават да извършват земеделска дейност, като това изискване се приема за изпълнено, когато към момента на подаване на заявлението за подпомагане или на плащането на помощта са вписани в регистъра по чл. 7 от ЗПЗП или в регистъра по чл. 4, ал. 2 от ЗТТСТИ.

(3) Преходната национална помощ за тютюн се изплаща на килограм въз основа на годишното количество изкупен качествен (1 - 3 класа) тютюн по сортови групи, както и диференцирано за различните количества в сортовите групи през една от годините на референтния период по ал. 1, съгласно данни за изкупения тютюн в регистъра по чл. 4, ал. 2 от ЗТТСТИ. Земеделският стопанин заявява еднократно при първото заявяване на интервенцията въз основа на коя от годините на референтния период, през която е отглеждал тютюн, да се определи размерът на изкупения тютюн по сортови групи.

(4) При подаване на общото заявление кандидатите за подпомагане заявяват участие в интервенцията и избраната референтна година, без да посочват количеството тютюн, подлежащо на подпомагане, и декларират, че продължават да извършват земеделска дейност.

(5) Наследниците на починали земеделски стопани по ал. 1 имат право на помощта, определена съгласно ал. 3, когато един или повече от тях отговарят на изискванията на ал. 2. Те упълномощават с нотариално заверено изрично пълномощно един от тях, който отговаря на изискванията на ал. 2, да подаде заявление за подпомагане, към което се прилага удостоверение за наследници.

Чл. 50. (1) Право на подпомагане по интервенцията за преходна национална помощ за говеда, необвързана с производството, имат земеделските стопани, които към 31 декември 2018 г. са отглеждали 10 или повече говеда и/или 10 или повече биволи, регистрирани в интегрираната информационна система на БАБХ по чл. 51, ал. 3 от ЗВД, и са вписани в регистъра по чл. 7 от ЗПЗП.

(2) Допустими за подпомагане са земеделските стопани, които към последния ден за подаване на заявленията за подпомагане от текущата кампания отглеждат в животновъдни обекти, регистрирани по реда на чл. 137 от ЗВД към датата на подаване на заявлението за подпомагане, поне 50 % от референтния брой животни.

(3) Помощта по интервенцията за преходна национална помощ за говеда се определя

въз основа на броя на говедата и/или биволите в животновъдните обекти на земеделския стопанин, регистрирани в интегрираната информационна система на БАБХ по чл. 51, ал. 3 от ЗВД към 31 декември 2018 г.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Наследниците на починали земеделски стопани по ал. 1 имат право на помощта по ал. 3, когато са вписани в регистъра по чл. 7 от ЗПЗП и отговарят на изискванията на ал. 2. Когато тези наследници са двама или повече, те упълномощават с нотариално заверено изрично пълномощно един от тях да подаде заявление за подпомагане, към което се прилага удостоверение за наследници.

Чл. 51. (1) Право на подпомагане по интервенцията за преходна национална помощ за овце-майки и/или кози-майки, обвързана с производството, имат земеделските стопани, вписани в регистъра по чл. 7 от ЗПЗП, които отговарят на следните изисквания:

1. отглеждат в стопанствата си:

а) 50 или повече овце-майки, или

б) 50 или повече кози-майки, или

в) 50 или повече овце-майки и/или кози-майки;

2. животните по т. 1 са идентифицирани с обикновена ушна марка и електронно средство за идентификация, одобрени от БАБХ;

3. животните по т. 1 са въведени в интегрираната информационна система на БАБХ по чл. 51, ал. 3 от ЗВД;

4. продължат да отглеждат най-малко 80 % от заявените овце-майки и/или кози-майки най-малко 100 дни от деня, следващ последния ден за подаване на заявленията за подпомагане;

5. животните се отглеждат в животновъдни обекти, регистрирани по реда на чл. 137 от ЗВД.

(2) Помощта по интервенцията за преходна национална помощ за овце-майки и/или кози-майки, обвързана с производството, се определя въз основа на заявените за подпомагане овце-майки и кози-майки, които реално се отглеждат в стопанството.

(3) Лицата, които кандидатстват по интервенцията по ал. 1, могат да заменят заявените животни с други животни, отговарящи на изискванията за подпомагане, при условията и по реда на чл. 18.

(4) Подпомагане по интервенцията се изплаща и когато кандидатите са преместили част или всички от заявените за подпомагане животни или животните, с които са ги заменили по реда на ал. 3, в животновъден обект - пасище, отговарящ на условията по ал. 1, регистриран на името на земеделския стопанин, и това е отразено в интегрираната информационна система на БАБХ по чл. 51, ал. 3 от ЗВД.

Чл. 52. (1) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Министърът на земеделието и храните определя със заповеди размера на плащането:

1. на килограм тютюн съгласно чл. 49, ал. 3;

2. за едно допустимо за подпомагане животно по чл. 50 и 51.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Заповедите по ал. 1 се публикуват на интернет страниците на Министерството на земеделието и храните и на Държавен фонд "Земеделие".

Раздел VI

Условия за допустимост на земеделските площи по интервенции за

подпомагане на площ

Чл. 53. (1) Допустимите за подпомагане по интервенции на площ са земеделски площи, върху които се извършва селскостопанска дейност и отговарят на изискванията на чл. 4, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

(2) На площите по ал. 1 могат да се осъществяват и неселскостопански дейности, при условие че селскостопанските дейности могат да се осъществяват, без да бъдат значително възпрепятствани от интензитета, характера, продължителността и времето на неселскостопанските дейности, когато земеделската площ на стопанството се използва и за неселскостопански дейности. Случайното извършване на неселскостопански дейности трябва да бъде ограничено във времето, не трябва да влошава структурата на почвата, нито да води до разрушаване на растителна покривка или да застрашава спазването на стандартите за Добро земеделско и екологично състояние върху допустимите за подпомагане хектари. За площите с култури неземеделските дейности трябва да се извършват след прибирането на реколтата.

(3) Площите по ал. 1 може да включват неземеделски площи и характеристики, включени в общата площ на земеделския парцел, като каменни стени, канавки, полски пътища за достъп. Максималният брой широколистни и иглолистни неовощни видове дървета на допустим хектар не надвишава 100.

(4) Постоянно затревените площи, които се поддържат чрез паша, са допустими за подпомагане и когато върху тях има мозаечно разположени храсти, годни за паша, скали и други трайно неподходящи за подпомагане площи, при условие че не възпрепятстват земеделската дейност.

(5) Постоянно затревените площи, които се поддържат чрез косене, както и непроизводствените постоянно затревени площи, са допустими за подпомагане, когато на тях има не повече от 100 бр. дървета и/или храсти на хектар и/или има мозаечно разположени скали, скални участъци, ерозирали или оголени терени, които заемат не повече от 10 % от общата площ, след изключване на компактно разположените неподходящи за подпомагане площи.

(6) Площите, включени в агро-лесовъдни системи, са допустими за подпомагане, когато отговарят на изискванията на приложение 17.

Чл. 54. (1) Трайните насаждения са допустими за подпомагане, когато през годината е извършена поне една от следните дейности:

1. косене на тревата или поддържане на почвената повърхност в междуредията с подходящи обработки според прилаганите системи (угарна, чимово мулчирна, мулчирна или ливадно зачимяване);
2. зимни и/или летни резитбени операции, поддържане на добро фитосанитарно състояние на трайните насаждения;
3. следите от дейността по т. 1 и 2 са разпознаваеми през цялата календарна година.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Земите под угар са допустими за подпомагане, когато върху тях е извършена най-малко една почвена обработка - изораване, дисковане, листеруване (плоскорезна обработка), култивиране, ивични обработки, мулчиране с остатъците от предходната култура и върху които не се произвежда земеделска продукция в периода от 1 януари до 15 юли на годината на кандидатстване.

Чл. 55. (1) Не са земеделски площи и не подлежат на подпомагане:

1. необработваемите площи, непригодни за извършване на земеделска дейност - захрастени територии, дерета, оврази, полски пътища, с изключение на тези по чл. 53, ал. 3, прокари и просеки;

2. териториите, заети от гори;
3. урбанизираните територии - градски структури, застроени площи извън населените места, гробищни паркове, други инженерно-технически съоръжения (соларни паркове, паркинги, производствени площадки и др.) и зони за спорт и отдих (писти, паркове, стадиони, хиподруми, голф игрища и др.);
4. водните обекти и прилежащите им площи - реки и речни корита, езера, язовири, блата, канали, рибарници и др.;
5. нарушените терени - кариери, открити рудници и табани, сметища и хвостохранилища;
6. транспортната инфраструктура и прилежащите към нея територии - пътища с трайна настилка, железопътни линии, летища и др.;
7. голи и ерозирали терени - заети от пясъци, чакъл и голи скали;
8. (изм. – ДВ, бр. 92 от 2024 г., в сила от 1.11.2024 г.) други неземеделски площи, извън посочените в т. 1 – 7.

(2) Трайно неподходящи за подпомагане са земеделските площи или части от тях, заети от:

1. компактно разположена дървесна и храстовидна растителност с единична площ над 100 кв. м;
2. компактно разположена нежелана плевелна и рудерална растителност - папратовидна (*Polypodiopsida*), чемерика (*Veratrum spp.*), айлант (*Ailanthus altissima*), къпина (*Rubus spp.*), клек (*Pinus mugo*), хвойна (*Juniperus spp.*), аморфа (*Amorpha fruticosa*), драка (*Paliurus*), паламида (*Cirsium arvense*), магарешки бодил (*Carduus nutans*, *C. thoermeri*), тревист бъз (*Sambucus ebulus*), бодлива метличина (*Centaurea calcitrapa*), ветрогон (*Eryngium campestre*), алпийски лапад (*Rumex alpinus*), с единична площ над 100 кв. м;
3. дървесни култури с кратък цикъл на ротация, които не са посочени в т. 6 на § 1 на допълнителната разпоредба;
4. сгради и съоръжения, независимо от техния размер, както и скали, скални участъци, ерозирали или оголени терени с единична площ над 100 кв. м.

(3) Временно неподходящи за подпомагане са земеделските площи или части от тях, за които в календарната година се установи, че:

1. са изоставени - земеделски площи без наличие на земеделска дейност;
2. са опожарени, освен когато:

а) (отм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.);

б) (изм. – ДВ, бр. 92 от 2024 г., в сила от 1.11.2024 г.) е установено с акт, издаден от компетентен орган, че източникът на пожара е извън заявления за подпомагане парцел или пожарът е възникнал от действието на природно явление (мълния или топлинно самозапалване);

в) когато в административно или съдебно производство е установен извършител на палежа - трето лице;

3. са наводнени в продължение на 30 или повече дни за обработваемите земи и 90 дни за трайни насаждения и постоянно затревени площи, поради което се считат за неподходящи за производство на селскостопанска продукция.

Глава трета

АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОВЕРКИ И ПРОВЕРКИ НА МЯСТО НА

ИНТЕРВЕНЦИИТЕ ПОД ФОРМАТА НА ДИРЕКТНИ ПЛАЩАНИЯ

Раздел I

Административни проверки и проверки на място на площи и животни

Чл. 56. (1) Административните проверки и проверките на място се извършват от органите по чл. 26а, ал. 2 от ЗПЗП, за да се гарантира ефективна проверка на:

1. точността и пълнотата на информацията в заявлението за подпомагане, в искането за плащане;
2. спазването на всички критерии за допустимост, ангажименти и други задължения по съответната интервенция и на условията, при които се предоставя подпомагане, включително на ниво бенефициент;
3. изискванията на предварителните условия.

(2) Проверките на място се извършват като допълващ контрол на административните проверки, включително извършени чрез системата за мониторинг на площ, и чрез тях се проверяват критерии за допустимост, ангажиментите и другите задължения, които не са обхванати от административния контрол или от системата за мониторинг на площ.

(3) Резултатите от административните проверки и проверките на място се оценяват, за да се установи дали някои констатирани несъответствия могат да породят риск за други подобни интервенции, бенефициенти или други контролни органи.

(4) С изключение на случаи на непреодолима сила и извънредни обстоятелства по чл. 3 от Регламент (ЕС) 2021/2116 по заявленията за подпомагане се отказва плащане, ако бенефициентът или негов представител умишлено възпрепятства извършването на проверка на място.

(5) Проверките по ал. 1 трябва да осигуряват ефективна защита на финансовите интереси на Европейския съюз съгласно чл. 69 от ЗПЗП.

Чл. 57. (1) Административните проверки, включително кръстосаните проверки, позволяват автоматично откриване на несъответствия чрез данни от национални регистри.

(2) Проверките по ал. 1 обхващат всички елементи, които могат и е целесъобразно да бъдат контролирани чрез административни проверки. Те гарантират, че:

1. критериите за допустимост, ангажиментите и другите задължения по съответната интервенция са изпълнени;
2. заявлението за подпомагане е пълно и представено в срок и подкрепящите документи са били представени и доказват допустимостта;
3. има съответствие с поетите дългосрочни ангажименти.

Чл. 58. (1) Кръстосаните проверки имат за цел да се установи, че заявленията за подпомагане са допустими чрез компютризираната база данни на Интегрираната система за администриране и контрол. Те включват кръстосани проверки:

1. между земеделските парцели, декларирани в заявлението за подпомагане, и информацията, съдържаща се в системата за идентификация на земеделските парцели за всеки референтен парцел;
2. посредством системата за идентификация и регистрация на животни, за да се провери допустимостта на подпомагането;

3. между земеделските парцели, декларирани в заявлението за подпомагане, и правните основания за ползване, регистрирани по реда на чл. 41 от ЗПЗП, за да се установи дали са на разположение на земеделския стопанин.

(2) При индикации за несъответствие в резултат от кръстосаните проверки кандидатът за подпомагане се уведомява и му се дава право да нанесе корекции в заявлението си. Данните за наличието на неспазване, получени в резултат на кръстосани проверки, се проследяват чрез подходящи административни процедури, включително проверки чрез системата за мониторинг на площ, и при необходимост чрез проверка на място.

Чл. 59. (1) Системата за мониторинг на площта се прилага от Държавен фонд "Земеделие" за всички заявления за подпомагане по отношение на интервенции, основаващи се на площ, включващи условия за допустимост, които могат да бъдат обект на мониторинг с помощта на данните от спътниците "Сентинели" по програмата "Коперник" или на други данни с еквивалентна стойност.

(2) За целите на системата за мониторинг на площта дадено условие за допустимост се счита за подлежащо на мониторинг, когато може да бъде мониторирано чрез данните от спътниците "Сентинели" по програмата "Коперник". За мониториране на условията за допустимост, считани за подлежащи на мониторинг, се използват данните от спътниците "Сентинели" по програмата "Коперник" или всякакви други данни с поне еквивалентна стойност, както е предвидено в член 11 на Регламент (ЕС) 2022/1173.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 92 от 2023 г., в сила от 3.11.2023 г.) Системата за мониторинг на площта се използва съгласно чл. 10 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/1173 на равнище деклариран земеделски парцел или поземлени единици, съдържащи неземеделски площи, считани за отговарящи на критериите за допустимост за получаване на подпомагане за интервенциите, основаващи се на площта.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 92 от 2023 г., в сила от 3.11.2023 г., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Държавен фонд "Земеделие" съобщава на бенефициентите информацията по чл. 10, параграф 8 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/1173 чрез CEY по чл. 30, ал. 2, т. 6 от ЗПЗП и им осигурява възможност да внесат изменения в заявленията за подпомагане.

Чл. 59а. (Нов – ДВ, бр. 92 от 2023 г., в сила от 3.11.2023 г.) (1) Площи, декларирани за подпомагане по интервенции, базирани на площ, за които системата за мониторинг на площ е констатирала резултати "В съответствие" и "Неубедителни доказателства за несъответствие", са допустими за подпомагане, когато не попадат в хипотезата на чл. 55. Площи, за които системата за мониторинг на площ е констатирала резултат "Несъответствие", се считат за недопустими за подпомагане.

(2) Когато за даден критерий за допустимост на площ, който подлежи на установяване и чрез проверка на място, са налични данни от повече от един източник или метод на контрол – проверка на място, системата за мониторинг на площ и административни проверки чрез данните от системата за идентификация на земеделските парцели, за определяне на установената площ по интервенцията с предимство се използват данните от извършената проверка на място. Ако няма данни от извършена проверка на място по съответната интервенция, за административни проверки се използва информацията, постъпила от системата за мониторинг на площ и от СИЗП.

(3) (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Площи по чл. 55, ал. 1, т. 1 – 7 и ал. 2, т. 4, за които системата за мониторинг на площ е констатирала резултат "Несъответствие", се маркират с "ДА".

Чл. 60. (1) Оценката на качеството на система за мониторинг на площ се извършва чрез посещения на място или чрез анализ на изображения от същата календарна година, които са поне със същото качество, каквото се изисква за оценката на качеството, съгласно чл. 68, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/2116.

(2) Посещенията на място по ал. 1 се извършват по всяко време през годината и доколкото е възможно, обхващат всички условия за допустимост, които следва да спазва даден

бенефициент, и могат да бъдат проверени по време на едно посещение.

(3) За оценката на качеството се използват изображения по ал. 1, от които е възможно да се получат убедителни и надеждни резултати по отношение на действителната ситуация на място. Когато за наблюдение, проследяване и оценка на селскостопанските дейности се използват геомаркирани снимки, като данни, чиято стойност е поне еквивалентна на стойността на данните от спътниците "Сентинели" по програмата "Коперник", може да се извърши оценка на качеството на решенията, основани на тях, чрез неавтоматизиран анализ на геомаркираните снимки, ако се получат убедителни и надеждни резултати.

(4) Оценката на качеството се извършва чрез проверка на всички условия за допустимост по всички интервенции за представителна извадка от парцели, за които е подадено заявление за подпомагане.

Чл. 61. (1) (*) (Изм. – ДВ, бр. 92 от 2023 г., в сила от 3.11.2023 г., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Когато бъдат установени несъответствия между декларираните данни в заявлението за подпомагане, свързани с условията за подпомагане по заявените интервенции, и данните, установени чрез административни проверки или от системата за мониторинг на площ, кандидатът за подпомагане получава информация чрез съобщение в СЕУ за несъответствията, установени до 30 септември на годината на кандидатстване, в срок до 3 работни дни от тяхното установяване. В тези случаи на кандидата за подпомагане се осигурява възможност за корекция или оттегляне на заявлението в срок до 10 октомври на годината на кандидатстване в частта, засегната от несъответствията. На кандидата се предоставя възможност за изразяване на несъгласие чрез СЕУ, в 14-дневен срок от получаване на съобщението.

(2) (*) За установени несъответствия, засягащи условия за подпомагане, които не могат да се проверяват чрез системата за мониторинг на площ, кандидатите за подпомагане могат да извършат корекция на заявлението по всяко време след подаване на заявлението за подпомагане, но не по-късно от 10 октомври на годината на кандидатстване, при условие че не са били информирани, че:

1. ще им бъде извършена проверка на място;
2. при извършване на проверка на място, която не е била предварително обявена, е открито несъответствие;
3. (отм. – ДВ, бр. 92 от 2023 г., в сила от 3.11.2023 г.).

(3) (*) За всички несъответствия, установени чрез системата за мониторинг на площ след 30 септември, на кандидата за подпомагане се изпраща съобщение, но той не може да извърши корекция или оттегляне на заявлението.

(4) Земеделските парцели, за които не са предприети корективни действия, отстраняващи установените несъответствия, и не е извършена корекция или оттегляне на заявлението съгласно ал. 1, или са установени несъответствия по ал. 3, се считат за площи с несъответствия.

(5) (Нова – ДВ, бр. 92 от 2024 г., в сила от 1.11.2024 г.) Площите по ал. 4 подлежат на допълнителни проверки в случаите, когато системата за мониторинг на площ е установила частично несъответствие, с цел установяване на размера на несъответствието.

(6) (Предишна ал. 5 – ДВ, бр. 92 от 2024 г., в сила от 1.11.2024 г.) Данните, получени от оценката, извършена чрез системата за мониторинг на площ, свързани с условията за подпомагане по заявените интервенции, се използват от системата за контрол и санкции по чл. 30, ал. 2, т. 4 от ЗПЗП за всички интервенции на площ, за които са приложими.

(7) (Предишна ал. 6 – ДВ, бр. 92 от 2024 г., в сила от 1.11.2024 г.) Информацията, осигурена от системата за мониторинг на площ, се използва за обновяване на системата за

идентификация на земеделските парцели по чл. 30, ал. 2, т. 2 от ЗПЗП.

Чл. 62. (1) С проверките на място се проверява спазването на всички критерии за допустимост, ангажименти и други задължения по интервенциите, заявени за подпомагане от бенефициента, които не са проверени чрез административни проверки или чрез системата за мониторинг на площ.

(2) Проверките на място обхващат всички земеделски парцели, избрани за проверка на място, за които е поискана помощ в рамките на интервенцията.

(3) Проверките на място могат да обхващат измерването на площта и проверка на критериите за допустимост, ангажиментите и другите задължения по отношение на площта, заявена за подпомагане от бенефициента по интервенцията, които не са проверени чрез друг способ.

(4) Проверките на място на прилагането на еко схемите обхващат задължения, произтичащи от практиките за екологизиране, които бенефициентът следва да изпълнява.

(5) За целите на оценка на качеството на системата за геопространствено заявяване проверката на място установява дали заявената от бенефициента площ по дадена интервенция, основаваща се на площ, е правилно определена въз основа на приложимите условия за допустимост. Проверката се извършва чрез определяне на площта, заявена по интервенцията, за извадката, избрана за оценката на качеството на системата за мониторинг на площта.

(6) Продължителността на проверките на място е ограничена до минималния необходим период от време.

Чл. 63. (1) За интервенциите по чл. 1, ал. 2, т. 1 - 7, по които подпомагането е на площ, контролната извадка за ежегодно извършваните проверки на място обхваща най-малко 3 на сто от всички бенефициенти, кандидатстващи по съответната интервенция и изпълняващи критерии за допустимост.

(2) По отношение на декларираните площи за производство на коноп контролната извадка обхваща най-малко 30 на сто от декларираните площи.

(3) По отношение на интервенциите за помощ за животни контролната извадка за ежегодно извършваните проверки на място обхваща, за всяка от интервенциите, най-малко 5 на сто от всички бенефициенти, кандидатстващи по нея.

(4) Контролна извадка по интервенциите за помощ за животни обхваща за всяка интервенция най-малко 3 на сто от всички животни, за които се кандидатства за подпомагане.

(5) Когато при проверките на място се констатира значително неспазване на условията за подпомагане по дадена интервенция, Държавен фонд "Земеделие" увеличава процента на бенефициентите, които да бъдат проверявани на място през следващата година.

(6) Когато не е констатирано значително неспазване на условията за подпомагане по интервенциите, Държавен фонд "Земеделие" може да намали размера на контролната извадка до 1 на сто.

(7) Държавен фонд "Земеделие" може да извърши частичен подбор на контролната извадка преди крайния срок за подаване на заявления. Тя се допълва, след като бъдат подадени всички съответни заявления за помощ или искания за плащане.

(8) Контролната извадка включва произволно избрана част и основана на риска част, която е насочена към областите, в които рискът от грешки е най-голям.

(9) (Доп. – ДВ, бр. 92 от 2023 г., в сила от 3.11.2023 г.) Извадката за целите на оценката на качеството на системата за мониторинг на площта и системата за геопространствено

заявяване може да е част от контролната извадка. При нейното изготвяне се гарантира, че всички интервенции, които се управляват чрез интегрираната система за администриране и контрол, са включени в извадката.

(10) Заявления, за които е установено, че не са допустими или не отговарят на условията за подпомагане към момента на подаване на заявлението, не се включват в контролната съвкупност.

(11) При формиране на контролната извадка за проверки на място по отделните интервенции между 20 % и 25 % от минималния брой бенефициенти, подлежащи на проверки на място, се подбират на случаен принцип. Оставашият брой бенефициенти, подлежащи на проверки на място, се подбира въз основа на анализ на риска. Ако броят на кандидатите, подлежащи на проверки на място, не надвишава минимално определения процент, може цялата извадка да се формира на случаен принцип.

(12) За целите на ефективно провеждане на проверките на място може да се използва един и същ кандидат, за да се спази минималният брой проверки, включително и извадката по ал. 9. Проверката на място във връзка с подбраните кандидати може да бъде ограничена до интервенцията, за която са подбрани, ако минималният брой проверки по другите интервенции, за които те са кандидатствали, вече е изпълнен.

Чл. 64. (1) Проверките на място могат да се извършват чрез:

1. физически посещения;
2. прилагане на техники за дистанционно наблюдение;
3. използване на данни от спътниците "Сентинели" по програма "Коперник" или други, най-малкото равностойни данни, посочени в чл. 11 на Регламент на ЕС 2022/1173.

(2) Проверките на място могат да бъдат извършени и чрез посещения на място, допълващи проверките по т. 2 и 3. В тези случаи проверките на място не се обявяват предварително.

Чл. 65. (1) Проверките на място се обявяват чрез CEY, при условие че това не е в разрез с тяхната цел или ефективност. Обявяването е в срок от 2 до 14 дни преди извършването на проверката.

(2) При проверки на място на заявленията за помощ за животни или свързани с животни ангажименти обявяването се извършва в срок от 48 часа.

(3) Държавен фонд "Земеделие" може да извършва проверки на място без предварително обявяване.

(4) Държавен фонд "Земеделие" извършва и проверки на място с цел контрол на качеството.

(5) Проверки на място могат да се извършват и от контролните органи по чл. 28а от ЗПЗП при условията, предвидени в правото на Съюза или в националното законодателство.

Чл. 66. (1) Площта на земеделските парцели, когато е необходимо, се измерва с всички средства с доказана възможност за гарантиране на качество на измерване съгласно приложимите технически стандарти, разработени на равнището на Съюза.

(2) За всички измервания на площи, извършвани посредством техники на Глобалната навигационна спътникова система и/или ортогонални изображения, се определя буферно допустимо отклонение с единствената стойност на допустимото отклонение, което не може да надвишава 1,25 м. Максималното допустимо отклонение по отношение на всеки земеделски парцел не може да бъде по-голямо от 1,0 ха в абсолютно изражение. За ортогонални изображения отклонението се изчислява чрез мултиплициране на размера на пиксела на изображението с 1,5.

(3) При проверка на място подходящата за подпомагане площ се установява, като се

прави сравнение между заявената и измерената площ с приложено буферно допустимо отклонение и за установена се приема по-малката от двете площи.

(4) При проверка на място площта на земеделския парцел може да бъде установена и чрез комбиниране на частични полеви измервания с архивни ортоизображения.

Чл. 67. (1) За всяка проверка на място на земеделски парцели се изготвя доклад, в който се отразяват детайлите на извършените проверки и заключенията относно спазването на критериите за допустимост, ангажиментите и другите задължения. В доклада резултатите от проверките се посочват на ниво парцел.

(2) В доклада по ал. 1 се посочват:

1. проверените интервенции и заявления за подпомагане;
2. бенефициентът, проверяващите експерти и присъстващите лица;
3. проверените земеделски парцели, измерените земеделски парцели, където е приложимо, резултатите от измерванията за всеки земеделски парцел и използваните измервателни методи, данни за оценката на състоянието им спрямо критериите за допустимост;
4. дали бенефициентът е бил уведомен предварително за проверката и какъв е бил срокът на предварителното уведомление;
5. критериите за допустимост, които са обект на проверката;
6. конкретните мерки за контрол, които трябва да се предприемат във връзка с отделните интервенции;
7. допълнителните мерки за контрол, които трябва да се предприемат;
8. данни за всички установени случаи на неспазване, които биха могли да изискват взаимно уведомяване с оглед на други интервенции и/или с предварителните условия;
9. данни за всички установени случаи на неспазване, които биха могли да изискват последващи действия през следващите години.

(3) Докладът от извършената проверка се предоставя на кандидата чрез съобщение в индивидуалния му профил в CEU.

(4) Когато кандидатът не приема доклада от проверката на място, има право да изпрати чрез CEU възражения до Държавен фонд "Земеделие" в 14-дневен срок.

(5) Възраженията по ал. 4 се разглеждат в едномесечен срок, след което кандидатите се уведомяват за резултатите в срок до 5 работни дни чрез CEU.

Чл. 68. (1) С проверките на място на животни се проверява дали са изпълнени всички критерии за допустимост, ангажименти и други задължения по отношение на всички животни, за които са подадени заявления за подпомагане по интервенциите за помощ за животни, които не са проверени чрез административен контрол.

(2) Най-малко 50 % от проверките на място по ал. 1 се извършват през време на периода за задържане по съответната интервенция за помощ за животни.

(3) Проверките на място по ал. 1 включват проверка дали броят на наличните в стопанството животни, за които са подадени заявления за подпомагане, и броят на животните, които потенциално отговарят на условията за подпомагане, отговаря на броя животни, въведени в интегрираната информационна система на БАБХ по чл. 51, ал. 3 от ЗВД и вписани в регистъра на животните в животновъдния обект. За всяко заявено животно, обект на проверка, следва да се установи в какъв тип животновъден обект се отглежда.

(4) Проверките на място по ал. 1 включват също така проверки:

1. на сертификати за клане, ветеринарни сертификати, паспорти на животните и документи за движение, свързани с животните, за които са подадени заявления за подпомагане, и тяхното съответствие с вписванията в системата за идентификация и регистрация на животните;

2. дали всички животни от рода на едрия рогат добитък или от рода на овцете и козите са идентифицирани с ушни марки или други средства за идентификация; при проверката на място се следи и дали в стопанството не се отглеждат животни, неидентифицирани с ушни марки от съответния вид и категория.

(5) Проверките по ал. 1 могат да бъдат извършени въз основа на случайна извадка. Когато при тази проверка на извадката се установи неспазване, всички животни се проверяват или заключенията от извадката се екстраполират.

(6) Когато при осъществяване на контрола по чл. 26а, ал. 2 от ЗПЗП при проверка на крави и биволи ДФЗ установи несъответствия във връзка със системата за идентификация и регистрация на БАБХ, които се отнасят до грешни данни в регистъра по чл. 132, ал. 1, т. 8 от ЗВД или паспортите на животните, при две последователни проверки за период от 24 месеца, животните се считат за неустановени животни.

Чл. 69. (1) За всяка проверка на място на животни се изготвя доклад за проверка, в който се отразяват детайлите на извършените проверки.

(2) В доклада по ал. 1 се посочват:

1. проверените интервенции и заявления за подпомагане;

2. присъстващите лица;

3. броят и видът на установените животни, номерата на ушните марки, всички проверени документи, резултатите от проверките и конкретни забележки относно отделни животни и/или тяхната идентификация, ако има такива;

4. дали бенефициентът е бил уведомен предварително за проверката, какъв е бил срокът на предварителното уведомление и когато е надхвърлено ограничението от 48 часа по чл. 62, ал. 2 - причината за това;

5. данни за всички установени случаи на неспазване, които биха могли да изискват взаимно уведомяване с оглед на други интервенции и/или с предварителните условия;

6. данни за всички установени случаи на неспазване, които биха могли да изискват последващи действия през следващите години.

(3) Докладът по ал. 1 се предоставя на проверявания земеделски стопанин чрез съобщение в индивидуалния му профил в СЕУ.

(4) Когато проверяваният земеделски стопанин не приема доклада по ал. 1, може да изпрати чрез СЕУ възражения до Държавен фонд "Земеделие" в 14-дневен срок.

(5) Възраженията по ал. 4 се разглеждат в едномесечен срок, след което кандидатите се уведомяват за резултатите в срок до 5 работни дни чрез СЕУ.

Чл. 70. Държавен фонд "Земеделие" предоставя информация на НАП за извършените плащания на земеделски стопани с източник на финансиране от държавния бюджет.

Чл. 71. Държавен фонд "Земеделие" използва информацията за площите и за животните за биологично земеделие и в преход към биологично земеделие, вписани в регистъра по чл. 16а, ал. 1, т. 1 от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз на името на кандидата по еко схемата по чл. 38, като извършва служебна проверка.

Чл. 72. (1) Държавен фонд "Земеделие" извършва административни проверки за спазването на чл. 62 от Регламент (ЕС) 2021/2116 по един или няколко от следните начини:

1. проверка на управлението на юридическото лице - кандидат за подпомагане;
2. проверка на различни юридически лица с един управител или кандидат физическо лице, което е управител на юридическо лице или е едноличен търговец;
3. при съмнение за изкуствено създадени условия за подпомагане - проверка дали дадено физическо лице е собственик на поне 50 на сто от капитала на свързаните с него юридически лица.

(2) Изпълнителният директор на Държавен фонд "Земеделие" може да разпорежи извършване на проверки по чл. 62 от Регламент (ЕС) 2021/2116 въз основа на данни извън посочените в ал. 1.

Раздел II

Проверки на предварителните условия

Чл. 73. (1) Системата за контрол на предварителните условия служи за проверка на спазването на задълженията, установени в дял III, глава I, раздел 2 от Регламент (ЕС) 2021/2015, от бенефициентите по интервенциите по чл. 52, ал. 1, т. 1 от ЗПЗП.

(2) Контролът на предварителните условия се осъществява от следните компетентни контролни органи:

1. специализираните контролни органи, които носят отговорността за извършване на контрол и проверки по спазването на изискванията и стандартите по чл. 55 от ЗПЗП;
2. Държавен фонд "Земеделие", който носи отговорността за определяне на административните санкции по чл. 78 от ЗПЗП и чл. 88 от тази наредба.

(3) Управляващият орган на Стратегическия план може да възложи контролът и проверките във връзка с всички или някои изисквания, стандарти, актове или области на предварителните условия да бъдат извършвани от Държавен фонд "Земеделие" по реда на чл. 50, ал. 4 от ЗПЗП.

Чл. 74. (1) За прилагането на системата за контрол и санкции във връзка с предварителните условия се използва интегрираната система за администриране и контрол по глава трета от ЗПЗП.

(2) Където е уместно, се използва информация и от друга публична база данни.

Чл. 75. (1) За да се гарантира спазването на правилата за предварителните условия, ежегодно се извършват проверки на място.

(2) В зависимост от приложимите изисквания, стандарти, актове или области на предварителните условия могат да се извършват и административни проверки, които са предвидени в системите за контрол, приложими към съответното изискване, стандарт, акт или област на предварителните условия, когато ефективността на тези проверки е поне равностойна на проверките на място, посочени в ал. 1.

Чл. 76. (1) Проверките на място може да се обявяват, при условие че това не е в разрез с тяхната цел или ефективност. Обявяването на проверките на място не надвишава 14 дни. При проверки на място, свързани с животни, уведомяването не надвишава 48 часа, освен в надлежно обосновани случаи.

(2) С изключение на случаи на непреодолима сила или на извънредни обстоятелства, заявленията за подпомагане или исканията за плащане се отхвърлят, ако

бенефициентът или негов представител умишлено възпрепятства извършването на проверка на място.

Чл. 77. (1) Когато е приложимо, спазването на изискванията и стандартите се установява чрез средствата, определени в законодателството, приложимо към съответното изискване или стандарт.

(2) Установяването се извършва чрез всички подходящи средства, за които е взел решение компетентният контролен орган, които гарантират необходимата точност, изисквана най-малко за официалните констатации съгласно приложимото законодателство.

(3) Когато е целесъобразно, проверките на място могат да се извършват посредством дистанционно наблюдение или чрез други подходящи технологии.

Чл. 78. (1) Компетентните контролни органи по чл. 73, ал. 2 извършват проверки на място на най-малко 1 % от общия брой на бенефициентите по интервенциите по чл. 52, ал. 1, т. 1 от ЗПЗП за спазване изискванията и стандартите по чл. 55 от ЗПЗП, които попадат в обхвата на контрол на съответния компетентен контролен орган.

(2) Ако при проверките на място се установи значителна степен на неспазване на дадено законоустановено изискване или стандарт, броят на проверките на място, които трябва да бъдат извършени по отношение на това изискване или стандарт през следващия контролен период, се увеличава. В рамките на конкретно законоустановено изискване или стандарт компетентният контролен орган може да реши да ограничи обхвата на тези допълнителни проверки на място до най-често нарушаваните изисквания.

Чл. 79. (1) Подборът на контролната извадка от стопанства за проверка на място се извършва въз основа на анализ на риска, който взема предвид и прилага тегловни коефициенти за структурата на земеделските стопанства, риска от неспазване и когато е приложимо, участието на бенефициентите в консултантските услуги в областта на селското стопанство, посочени в член 15 от Регламент (ЕС) 2021/2115. В контролната извадка не се включват стопанствата, които прилагат интервенцията по чл. 1, ал. 2, т. 6.

(2) За проверка на място се избират на случаен принцип от 20 % до 25 % от минималния брой на бенефициентите, подлежащи на проверки на място, съгласно чл. 78, ал. 1. Ако броят на бенефициентите, подлежащи на проверки на място, надвишава минималния брой съгласно чл. 78, ал. 1, процентът на избраните на случаен принцип бенефициенти в допълнителната извадка не трябва да надвишава 25 %.

(3) Когато е целесъобразно, може да се извърши частичен подбор на контролната извадка преди края на периода за подаване на заявления въз основа на наличната информация за бенефициентите от предходната година. Предварителната извадка се допълва, след като всички заявления бъдат подадени.

Чл. 80. (1) При извършване на проверките в рамките на извадката, предвидена в чл. 79, компетентният контролен орган гарантира, че всички избрани бенефициенти се проверяват по отношение на спазването на изискванията и стандартите, които попадат в обхвата на неговия контрол.

(2) Всеки бенефициент, избран за проверка на място, се проверява в момент, когато могат да бъдат проверени повечето от изискванията и стандартите, заради които е бил избран.

(3) Компетентният контролен орган гарантира достигането на подходящо ниво на контрол за всички изисквания и стандарти през годината. За тази цел може да извърши частична проверка на извадка от стопанства по отношение на конкретни изисквания и стандарти в определен период на годината.

(4) Проверките на място обхващат цялата декларирана земеделска земя на стопанството и животновъдните обекти и пчелини на кандидата, собствени или наети, независимо дали с тях кандидатства за подпомагане. Обект на проверка са и всички други площи от стопанството, които обслужват земеделската дейност - складови помещения, площадки

за съхранение на фуражи, торове, препарати, горива, машини и др.

(5) Проверките се извършват в рамките на едно посещение и включват проверка на изискванията и стандартите, чието спазване може да бъде проверено по време на това посещение. Чрез тях се откриват всички неспазвания на тези изисквания и стандарти и се идентифицират случаите, които да бъдат обект на допълнителни проверки.

(6) Проверките на място на извадката по чл. 78, ал. 1 се извършват в рамките на календарната година, в която са подадени заявленията за подпомагане и/или исканията за плащане, и обхващат периода от началото на календарната година до датата на проверката.

(7) Компетентният контролен орган проследява всички случаи на неспазване на изискванията и стандартите на предварителните условия, установени по време на проверки на място или за които е бил информиран по друг начин.

Чл. 81. (1) За всяка проверка на място, извършена по настоящия раздел, се изготвя доклад за проверка, съставен от компетентния контролен орган. Докладът включва следните части:

1. Обща част, съдържаща следната информация:

а) за изборния за проверка на място бенефициент;

б) за стопанството на бенефициента, налична в ИСАК, която е от значение за проверката;

в) за присъстващите лица;

г) дали бенефициентът е бил уведомен предварително за посещението и ако е така, какъв е бил срокът на предварителното уведомяване;

2. Специализирана част, отразяваща проверките, извършени по отношение на всяко от изискванията и стандартите, и съдържаща следната информация:

а) изискванията и стандартите, които са предмет на проверката на място;

б) характера и степента на извършените проверки;

в) констатациите;

г) изискванията и стандартите, във връзка с които са открити случаи на неспазване;

3. Оценъчна част, даваща оценка на значимостта на неспазването по отношение на всяко изискване и/или стандарт въз основа на критериите "тежест", "степен" и "продължителност", на база определените показатели в методиката по чл. 55, ал. 2 от ЗПЗП.

(2) Алинея 1 се прилага за проверките на място по чл. 78, ал. 1 и за последващите действия при случаи на неспазване, за които е информиран компетентният контролен орган по друг начин.

(3) Бенефициентът получава информация за всяко установено неспазване в срок до три месеца след датата на проверката на място, като копие от доклада за проверката се изпраща чрез CEU.

(4) Докладът за проверката трябва да бъде изготвен в срок от един месец след проверката на място. Срокът може да бъде удължен до три месеца, ако това се налага заради извършване на химически или физически анализ.

(5) Когато компетентният контролен орган не е Държавен фонд "Земеделие", докладът за проверката и при поискване и съответните удостоверителни документи се изпращат или се осигурява пряк достъп по електронен път до тях на Държавен фонд "Земеделие" в срок до един месец

след неговото изготвяне.

(6) Когато в доклада не се съдържат констатации за установено неспазване, компетентният контролен орган може да реши да не го изпраща, при условие че на Държавен фонд "Земеделие" се осигури пряк достъп по електронен път до него до един месец след неговото изготвяне.

Глава четвърта

НАМАЛЕНИЯ НА ПЛАЩАНИЯТА, ОТКАЗИ И РЕД ЗА НАЛАГАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ САНКЦИИ ПО ИНТЕРВЕНЦИИТЕ ПОД ФОРМАТА НА ДИРЕКТНИ ПЛАЩАНИЯ

Раздел I

Намаления на плащанията и откази по интервенциите под формата на директни плащания

Чл. 82. (1) (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Подаването на заявление за подпомагане след крайната дата по чл. 5, ал. 1 от Наредба 4 от 2023 г. води до намаление от 1 % за всеки работен ден на сумата, на която кандидатът за подпомагане би имал право, но не повече от 10 %.

(2) Ако закъснението по ал. 1 е повече от 25 календарни дни, заявлението за подпомагане е недопустимо и на кандидата не се предоставя подпомагане.

Чл. 83. (1) (*) На основание чл. 19 от Регламент (ЕС) 2021/2115 1,5 на сто от размера на директните плащания, които се изплащат на земеделски стопанин, се използват за неговия принос към инструмента за управление на риска по чл. 11, ал. 2, т. 2 от ЗПЗП.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Ако за дадена година кандидат за подпомагане по интервенции за подпомагане на площ не декларира всички земеделски парцели, които стопанисва, и разликата между площта, декларирана в заявлението за подпомагане, и площта на недеklarираните парцели е над 3 % и над 2 ха, размерът на директните плащания по интервенциите за подпомагане за площ, дължим на съответния кандидат за съответната година, се намалява с 1 %. Намалението не се прилага за интервенцията по чл. 1, ал. 2, т. 6.

Чл. 84. (1) (Доп. – ДВ, бр. 92 от 2023 г., в сила от 3.11.2023 г.) По заявления за подпомагане по интервенции за подпомагане на площ, ако бъде констатирано, че установената площ по интервенцията е по-голяма от декларираната в заявлението за подпомагане, за изчисляването на размера на подпомагането се използва декларираната площ. Когато декларираната в заявлението за подпомагане площ превишава площта, установена в резултат на административни проверки или проверки на място, размерът на подпомагането се изчислява въз основа на установената площ.

(2) По интервенциите за подпомагане за животни броят на животните, за които се отпуска подпомагане, е не по-голям от посочения в заявлението за подпомагане. Ако декларираният в заявлението за подпомагане брой животни превишава броя, установен в резултат на административни проверки или проверки на място, размерът на подпомагането се изчислява въз основа на установените животни.

Чл. 85. (1) (Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Когато по еко схемата за разнообразяване на отглежданите култури не е спазено изискването на чл. 45, ал. 1, т. 1 основната култура да не превишава 95 % от площите с обработваема земя и/или с медицински и ароматни култури и/или площите с трайни насаждения по чл. 45, ал. 2, т. 5, площта, която се използва за изчисляване на плащането, се намалява с двукратния размер на площта на основната култура, която надвишава 95 % от установената обща площ на обработваемата земя или с медицински и ароматни култури или с трайни

насаждения по чл. 45, ал. 2, т. 5.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Когато по еко схемата по ал. 1 не е спазено изискването на чл. 45, ал. 1, т. 2 в земеделските стопанства с площи обработваема земя и/или медицински и ароматни култури и/или трайни насаждения по чл. 45, ал. 2, т. 5 между 10 ха и 30 ха и с най-малко 3 различни култури основната култура да не превишава 75 % от тези площи, площта, която се използва за изчисляване на плащането, се намалява с площта на основната култура, която надвишава 75 % от установената обща площ на обработваемата земя и/или медицинските и ароматните култури и/или трайни насаждения по чл. 45, ал. 2, т. 5.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Когато по еко схемата по ал. 1 не е спазено изискването на чл. 45, ал. 1, т. 3 в земеделските стопанства с площи обработваема земя и/или медицински и ароматни култури и/или трайни насаждения по чл. 45, ал. 2, т. 5 над 30 ха и с най-малко 4 различни култури основната култура да не превишава 75 % от тези площи, площта, която се използва за изчисляване на плащането, се намалява с двукратния размер на площта на основната култура, която надвишава 75 % от установената обща площ на обработваемата земя и/или медицинските и ароматните култури и/или трайни насаждения по чл. 45, ал. 2, т. 5.

(4) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Когато по еко схемата по ал. 1 не е спазено изискването на чл. 45, ал. 1, т. 2 или на т. 3 в земеделските стопанства с площи обработваема земя и/или заети с медицински и ароматни култури и/или трайни насаждения по чл. 45, ал. 2, т. 5 между 10 ха и 30 ха и с 3 различни култури и в земеделските стопанства с такива площи над 30 ха и с 4 различни култури двете основни култури по т. 2 или трите основни култури по т. 3 да обхващат заедно не повече от 95 % от тях, площта, която се използва за изчисляване на плащането се намалява с двукратния размер на площта на двете или трите основни култури, която надвишава 95 % от установената обща площ на обработваемата земя и/или медицинските и ароматните култури и/или трайни насаждения по чл. 45, ал. 2, т. 5.

Чл. 86. (1) Животните в стопанството се считат за допустими за подпомагане само ако са заявени в заявлението за подпомагане.

(2) Когато бъдат установени несъответствия във връзка със системата за идентификация и регистрация на едър рогат добитък, се прилагат следните разпоредби:

1. всяко говедо в стопанството, загубило една от двете си ушни марки, се счита за установено, при условие че е ясно и индивидуално идентифицирано чрез другите елементи на интегрираната информационна система на БАБХ по чл. 51, ал. 3 от ЗВД;

2. когато само едно говедо в дадено стопанство е загубило двете ушни марки, животното се счита за определено, при условие че все още може да бъде идентифицирано чрез регистър, паспорт на животното или база данни и при условие че стопанинът може да представи доказателства, че вече е предприел мерки за отстраняване на несъответствието преди обявяване на проверката на място;

3. когато са установени несъответствия, които се отнасят до неправилни вписвания в регистъра, в паспортите на животните или в компютризирана база данни за животни, но не са от значение за проверка на спазването на условията за допустимост по съответната интервенция, животното се счита за неустановено, ако посочените неправилни вписвания се констатира при най-малко две проверки в рамките на 24-месечен период. Във всички други случаи на установени несъответствия съответните животни се считат за неустановени след първата констатация.

(3) Всяка овца или коза в стопанството, загубила една ушна марка, се счита за установена, при условие че животното все още може да бъде идентифицирано чрез наличното средство за идентификация и при условие че всички останали изисквания на системата за идентификация и регистрация на животни от рода на овцете и козите са изпълнени.

Чл. 87. Държавен фонд "Земеделие" постановява пълен отказ на исканото от кандидата за подпомагане плащане, когато:

1. кандидатът за подпомагане не отговаря на критериите за допустимост по интервенцията;
2. стопанство на кандидата по т. 1 не отговаря на критериите за допустимост по интервенцията;
3. кандидатът не прилага земеделските практики, не изпълнява ангажиментите или други задължения, свързани с условията за предоставяне на подпомагане по интервенцията;
4. размерът на намаленията е равен или по-голям от исканото плащане;
5. кандидатът умишлено възпрепятства извършването на проверка на място;
6. е установено, че са създадени изкуствени условия за подпомагане.

Раздел II

Ред за прилагане на намаления, откази и административни санкции по интервенциите под формата на директни плащания

Чл. 88. Държавен фонд "Земеделие" намалява размера на плащането, отказва плащане и в случаите по глава пета, раздел VI от ЗПЗП налага административни санкции по интервенциите в чл. 1, ал. 2, когато:

1. кандидатът стопанисва площи и/или земеделски парцели с размери, по-малки от определените в чл. 38в от ЗПЗП;
2. установи, че за съответните площи не са спазени изискванията на предварителните условия;
3. кандидатът умишлено възпрепятства извършването на проверка на място;
4. кандидатът е заявил площи, които не стопанисва, или е заявил площи, които не отговарят на условията за допустимост за подпомагане, определени в раздел VI от глава втора;
5. за една и съща площ са подадени две или повече заявления и застъпването на площи не е отстранено;
6. кандидатът за подпомагане не е ползвател на заявените земеделски площи съгласно чл. 41, ал. 3 от ЗПЗП;
7. кандидатът за подпомагане не отговаря или не е спазил изискванията, определени в глава втора;
8. заявените за подпомагане площи са оценени като неотговарящи на условията за допустимост за подпомагане при проверките, извършвани по чл. 70 от ЗПЗП;
9. установи, че са създадени изкуствени условия за подпомагане след 1 юни 2018 г.

Чл. 89. Когато случаите на неспазване на законовите изисквания за управление и на стандартите за добро земеделско и екологично състояние на земята по чл. 55 от ЗПЗП са установени чрез системата за мониторинг на площта, намалението по чл. 85, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/2116 е 2 % от общия размер на плащанията.

Чл. 90. По интервенциите в чл. 1, ал. 2 намаленията на плащанията, отказите и санкциите се прилагат в следната последователност:

1. правилата за определяне на размера на подпомагане по чл. 84 и 85 от тази наредба

и санкциите по чл. 76 и 77 от ЗПЗП се прилагат при всички случаи на неспазване;

2. сумата, получена след прилагането на т. 1, служи за основа при изчисляването на намаленията по чл. 82, когато е приложимо;

3. сумата, получена след прилагането на т. 2, служи за основа при изчисляването на намаленията по чл. 83, ал. 2, когато е приложимо;

4. сумата, получена след прилагането на т. 3, служи за основа при изчисляването на ставката на корекция по чл. 17 от Регламент (ЕС) 2021/2116, когато е приложимо, и на намаленията по чл. 57, ал. 2 от ЗПЗП и по чл. 83, ал. 1 от тази наредба;

5. сумата, получена след прилагането на т. 4, служи за основа при изчисляването на санкциите по чл. 78 от ЗПЗП, когато е приложимо.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Агне" е мъжка или женска овца на възраст под 12 месеца.

2. (Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) "Биволи по интервенцията за обвързано с производството подпомагане за биволи" са женски животни на възраст не по-малка от 36 месеца.

3. "Биволи" са биволските бици (мъжките биволи), биволиците, малакините и малачетата.

4. "Говеда" са биците, воловете, кравите, юниците и телетата.

5. "Дървесни култури с кратък цикъл на ротация" са площи, засадени с многогодишни култури, чиито корени или дънери остават в почвата след прибиране на реколтата, като през следващия сезон се появяват нови издънки от следните видове:

– Тополи (*Populus* spp.) - Черна топола (*Populus nigra*); Бяла топола (*Populus alba*); Трепетлика (*Populus tremula*) - максимален цикъл на реколтиране - 6 години.

– Върби (*Salix* spp.) - Бяла върба (*S. alba*); Тритичинкова върба (*S. triandra*); Трошлива върба (*S. fragilis*); Ракита (*S. purpurea*); Ива (*S. caprea*) - максимален цикъл на реколтиране - 6 години.

– Черна елша (*Alnus glutinosa*) - максимален цикъл на реколтиране - 20 години.

– Сребролистна липа (*Tilia tomentosa*) - максимален цикъл на реколтиране - 20 години.

– Полски бряст (*Ulmus minor*) - максимален цикъл на реколтиране - 20 години.

– Леска (*Corylus avellana*) - максимален цикъл на реколтиране - 20 години.

– Източен чинар (*Platanus orientalis*) - максимален цикъл на реколтиране - 20 години.

– Черница (*Morus* spp.) - максимален цикъл на реколтиране - 20 години.

За видовете дървесни култури с кратък цикъл на ротация, които са с максимален цикъл на прибиране на реколтата, по-дълъг от 8 години, се изисква минимална гъстота от 6000 бр./ха и за растения с цикъл на прибиране на реколтата, по-кратък от 8 години, е 8000 бр./ха.

6. "Завършено средно икономическо образование със земеделска насоченост" е завършено средно образование по специалността 3451203 "Земеделско стопанство".

7. "Завършено средно образование в областта на селското стопанство или ветеринарната

медицина" е завършено средно образование по специалностите 6210101 и 6210302 "Полевъдство", 6210102, 6210303 и 6211101 "Зеленчукопроизводство", 6210103, 6210304 и 6211102 "Трайни насаждения", 6210104 и 6210305 "Селекция и семепроизводство", 6210105, 6210306 и 6211103 "Тютюнопроизводство", 6210106 "Гъбопроизводство", 6210307 и 6211104 "Гъбопроизводство и билки, етерични-маслени и медоносни култури", 6210107 "Растителна защита и агрохимия", 6210308 "Растителна защита", 6210201 и 6210901 "Лозаровинарство", 6210401 и 6210502 "Говедовъдство", 6210402 и 6210503 "Овцевъдство", 6210403, 6210504 и 6211203 "Свиневъдство", 6210404, 6210505 и 6211204 "Птицевъдство", 6210405, 6210506 и 6211205 "Зайцевъдство", 6210406 "Пчеларство и бубарство", 6210507 и 6211206 "Пчеларство", 6210407 и 6210508 "Коневъдство и конна езда", 6210601 "Земеделец", 6210602 "Производител на селскостопанска продукция", 6210603 "Управление на растениевъдни и животновъдни ферми", 6210701 и 6210801 "Механизация на селското стопанство", 6211201 "Говедовъдство и биволовъдство", 6211202 "Овцевъдство и козевъдство", 6211207 "Бубарство", 6211208 "Коневъдство", 6400101 "Ветеринарен техник", 6400201 "Ветеринарен лаборант" и 8510101 "Екология и опазване на околната среда".

8. "Затворен цикъл на производство" е преработката на мляко в млечни продукти и клане на животни от стопанството на земеделския стопанин в регистрирано на същия производител млекопреработвателно предприятие, кланица или кланичен пункт по чл. 31 от Закона за храните.

9. "Зелени зони около водни течения" са буферните ивици, разположени върху земеделска земя, по протежение на повърхностни водни басейни (реки, потоци, канали, езера, язовири, море), с изключение на оризовите клетки, с ширина минимум 5 м и максимум 30 м. Върху буферните ивици не се произвежда селскостопанска продукция, но може да се извършва паша или коситба.

10. "Земеделска площ" включва обработваема земя, трайни насаждения и постоянно затревени площи и когато в тях се намират агролесовъдни системи.

11. (Отм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.).

12. (Доп. – ДВ, бр. 16 от **2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) "Ивици по краищата на гори" са ивици земи по краищата на гори, отговарящи на чл. 53, на които не се извършва селскостопанско производство. Върху тях се запазват и поддържат съществуващите постоянни пасища, мери и ливади, като ги предпазват от нежелана растителност - Орлова папрат (*Pteridium aquilinum*), чемерика (*Veratrum spp.*), Айлант (*Ailanthus altissima*) и Аморфа (*Amorpha fruticosa*).

13. "Инвазивни чужди видове" са следните растителни видове: Жлезиста слабонога (*Impatiens glandulifera* Royle), Гигантски хераклеум (*Heracleum mantegazzianum* Sommier et Levier), Персийски девисил (*Heracleum persicum* Fischer), Гигантски хераклеум (*Heracleum mantegazzianum* Sommier et Levier), Асклепиас (*Asclepias syriaca* L.), Айлант (*Ailanthus altissima*), Синя акация (Аморфа), Блатен тростник (*Paspalum distichum*), Пелинолистна амброзия (*Ambrosia artemisiifolia*), Японски хмел (*Humulus scandens*), Фонтан (*Pennisetum setaceum*; syn. *Cenchrus setaceus*).

14. "Клане на ишлеме" е клане на животни от стопанството на земеделски стопанин в кланица по негова поръчка.

15. "Коза-майка" е всяко женско животно от рода на козите, родило поне веднъж или на възраст най-малко една година.

16. "Контролиращо лице" е лице съгласно § 1, т. 7 от допълнителната разпоредба на Наредба 5 от 2018 г. за прилагане на правилата на биологично производство, етикетиране и контрол и за издаване на разрешение за контролна дейност за спазване на правилата на биологичното производство, както и за последващ официален надзор върху контролиращите лица.

17. "Минимални агротехнически мероприятия" представляват съвкупност от технологични операции и дейности, съобразени с биологичните изисквания на вида и сорта, съобразени с района

и технологията на отглеждане и включващи:

а) (изм. – ДВ, бр. 16 от **2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) при отглеждането на зеленчуци: подготовка на площта - основна обработка на почвата и/или фрезование/брануване, култивиране и/или лехо- и тирообразуване и/или полагане на фолио; сеитба/засаждане; борба с плевели, болести и неприятели: окопаване или окосяване, и/или употреба на хербициди/инсектициди/фунгициди, когато е необходимо; прибиране на продукцията (беритби);

б) (изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) при отглеждането на трайни насаждения: зимни и летни резитби; основна обработка на почвата; вегетационна обработка на овощни култури - фрезование, култивиране, зачимяване на междуредията или косене в междуредията; борба с болести и неприятели - инсектициди/фунгициди, когато е необходимо; подхранване с торове, когато е необходимо; прибиране на продукцията (беритби).

18. "Млечни крави" са кравите на възраст над 22 месеца, които в интегрираната информационна система на БАБХ по чл. 51, ал. 3 от ЗВД са вписани с предназначение за производство на мляко.

19. "Месодайни крави" са крави на възраст над 22 месеца, които в интегрираната информационна система на БАБХ по чл. 51, ал. 3 от ЗВД са вписани с предназначение за производство на месо.

20. "Обработваема земя" е земя, обработвана за отглеждане на култури, или площ на разположение за отглеждане на култури, но оставена под угар.

21. "Овца-майка" е всяко женско животно от рода на овцете, родило поне веднъж или на възраст най-малко една година.

22. "Пасищни селскостопански животни" са животните по § 2в, т. 1 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи.

23. "Планински райони" са землищата на населените места съгласно чл. 3, ал. 1 от Наредбата за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват, приета с ПМС 30 от 2008 г. (ДВ, бр. 20 от 2008 г.).

24. "Плодови насаждения" са нови трайни насаждения до встъпването им в плододаване.

25. "Поддържане на постоянно затревени площи" е извършване на годишна основа на поне една от следните дейности: паша на животни, косене на тревата с изнасяне на сено/сенаж и предотвратяване на навлизането и разпространението на нежелана и рудерална растителност.

26. "Поддържане на обработваема земя" е извършване на годишна основа на поне една от следните дейности - изораване; дисковане; култивиране; ивични обработки (обработка на почвената повърхност на ивици с различна ширина); мулчиране с остатъците от предходната култура, косене на трева с изнасяне на сено/сенаж.

27. "Поддържането на селскостопанска площ" включва поддържане на обработваема земя, поддържане на трайни насаждения и поддържане на постоянно затревени площи.

28. "Поддържане на трайни насаждения" е извършване на годишна основа на поне една от следните дейности: косене на тревата или поддържане на почвената повърхност в междуредията с подходящи обработки според прилаганите системи (угарна, чимово мулчирна, мулчирна или ливадно зачимяване); подходящи зимни и/или летни резитбени операции, поддържане на добро фитосанитарно състояние на трайните насаждения.

29. "Постоянно затревена площ" е земя, използвана за отглеждане на трева или други тревни фуражни култури по естествен начин (самозасяване) или чрез култивиране (засяване), която не е била включена в сеитбооборота на стопанството в продължение на 5 или

повече години и може да се използва за пасище или да се коси, с изключение на земите, оставени под угар. Тя може да включва други видове, като храсти или дървета, при условие че преобладават тревите и другите тревни фуражи. Трева и други тревисти фуражни култури са всички тревисти растения, които се срещат традиционно, растат на естествените пасища и ливади или обикновено са включени в смесите от семена, предназначени за засяване на пасища или ливади, независимо дали се използват, или не се използват за паша на животните. Включват набор от земеделски системи, при които се отглеждат многогодишни дървесни или храстовидни видове, които са свързани с обработваемата земя или постоянно затревени площи с възможно присъствие на животни върху същата повърхност, с цел да се подобри устойчивото използване на земята, върху която се извършват селскостопанските дейности, с възможност за разнообразяване на производството на стопанството. В случай че има дървета, максималният брой дървета на хектар не надвишава 100. Площите, заети с дървета, не трябва да се изваждат.

30. "Преработка на мляко на ишлеме" е производството на млечни продукти в млекопреработвателно предприятие по поръчка на земеделски стопанин от мляко, произведено в стопанството му.

31. "Производство на селскостопански продукти" е производството, отглеждането или култивирането на селскостопански продукти, прибиране на реколтата, доене, развъждане и отглеждане на животни за селскостопански цели.

32. "Разсадници" са площи с млади фиданки за по-късно разсаждане:

- лозови разсадници и разсадници за подложки за присаждане;

- разсадници за овошки и ягодови плодове;

- разсадници за декоративни растения;

- търговски разсадници за горски дървесни видове, без тези за задоволяване нуждите на самото стопанство в рамките на залесени площи;

- горски разсадници, на чиято площ се извършва производство на фиданки от горски дървесни и храстови видове, вписани в националния регистър съгласно условията и реда за регистрация на горски разсадници.

33. "Реализация на пазара на животни" е продажба и придвижване на живи животни от стопанството на един земеделски стопанин към стопанството на друг земеделски стопанин, продажба и придвижване на живи животни за клане към одобрена по чл. 31 от Закона за храните кланица, продажба и придвижване на живи животни към държави от ЕС или трети страни, клане на ишлеме, придвижване на живи животни за клане в кланица или кланичен пункт, регистрирани на земеделския стопанин (затворен цикъл на производство). При реализация в страната животните трябва да са пристигнали в животновъдния обект на приемащата страна по ветеринарномедицинското свидетелство и това да е отбелязано в системата за идентификация и регистрация на животните на БАБХ.

34. "Свидетелство за получена степен на професионална квалификация в областта на селското стопанство" е свидетелство за професионална квалификация в професионално направление 345 "Администрация и управление", професия 345120 "Икономист", специалност 3451203 "Земеделско стопанство"; професионално направление 621 "Растениевъдство и животновъдство", професии 621010 "Техник-растениевъд", 621020 "Техник в лозаровинарството", 621030 "Растениевъд", 621040 "Техник-животновъд", 621050 "Животновъд", 621060 "Фермер", 621070 "Техник на селскостопанска техника", 621080 "Монтьор на селскостопанска техника", 621090 "Лозаровинар", 621110 "Работник в растениевъдството" и 621120 "Работник в животновъдството"; професионално направление 640 "Ветеринарна медицина" - всички професии, и професионално направление 851 "Технологии на опазване на околната среда", професия 851010 "Еколог".

35. "С доказан произход" са животни, посочени от развъдните организации или от ИАСРЖ в случаите по чл. 36, ал. 1, т. 7 от Закона за животновъдството като вписани в Родословната книга.
36. "Селскостопанска дейност" е производството на селскостопански продукти, както и поддържането на селскостопанската площ в състояние, което да я прави подходяща за паша или обработване без никакви специални подготвителни действия, които са извън рамките на употребата на традиционните селскостопански методи и машини. Не е селскостопанска дейност извършването само на дейностите по премахването на камъни, дървесна, храстовидна и нежелана растителност, включително чрез използване на методи и машини, които водят до увреждане на почвената покривка и промяна в екосистемите.
37. "Селскостопански продукти" са продуктите, изброени в приложение I към Договора за функциониране на Европейския съюз, с изключение на рибни продукти, както и памук и дървесни култури с кратък цикъл на ротация.
38. "Специализирани контролни органи" са контролни органи, отговарящи за гарантиране на спазването на правилата по директивите и регламентите, изброени в приложение III от Регламент (ЕС) 2021/2115.
39. "Стопанство в планински район" е стопанство, в което всички регистрирани животновъдни обекти по реда на ЗВД на името на един земеделски стопанин, в които се отглеждат говеда, овце и/или кози, и/или биволи, са разположени в планински райони.
40. "Стопанство" е стопанство по смисъла на чл. 3, т. 2 от Регламент (ЕС) 2021/2115.
41. "Трайни насаждения" са култури, за които не се прилага сеитбооборот, различни от постоянно затревени площи и постоянни пасища, които дават реколта многократно, включително разсадници и дървесни култури с кратък цикъл на ротация.
42. "Удостоверение за завършен курс от минимум 150 часа или получена степен на професионална квалификация в областта на селското стопанство" означава удостоверение за завършен курс от 150 часа в областта на селското стопанство или за завършено обучение от 150 часа по част от професия, или получена степен на професионална квалификация по професии и специалности от професионално направление с код 621 "Растениевъдство и животновъдство" или с код 3451203 "Земеделско стопанство" или професионално направление с код 640 "Ветеринарна медицина".
43. "Яре" е мъжка или женска коза на възраст под 12 месеца.
44. (Нова – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., доп., бр. 80 от 2023 г., в сила от 19.09.2023 г., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г., изм., **бр. 16 от 2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.) "Органични торове и подобрители на почвата" са органични торове и подобрители, органични торове, микробиални торове, органо-минерални торове, обработен оборски тор и растителни биостимуланти.
45. (Нова – ДВ, бр. 92 от 2023 г., в сила от 3.11.2023 г.) "Корекция на заявления" по смисъла на чл. 61 е всяко намаляване на размера на декларираната площ, в рамките на декларирания по време на кампанията парцел.
46. (Нова – ДВ, бр. 92 от 2023 г., в сила от 3.11.2023 г.) "Оценка, извършена чрез системата на мониторинг на площ" е един от следните резултати за монитируемите критерии за допустимост: "В съответствие", "Неубедителни доказателства за несъответствие" и "Несъответствие".
47. (Нова – ДВ, бр. 96 от 2023 г., в сила от 17.11.2023 г., изм., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) "В съответствие" е резултат от системата на мониторинг на площ, "Зелен" или "НЕ", за наличие на убедителни доказателства за съответствие между декларираните данни и данните, получени като резултат от автоматизирани процедури

по наблюдение от системата за дадено монитируемо условие за допустимост.

48. (Нова – ДВ, бр. 96 от 2023 г., в сила от 17.11.2023 г., изм., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) "Несъответствие" е резултат от системата на мониторинг на площ, "Червен" или "ДА", за наличие на убедителни доказателства за несъответствие между декларираните данни и данните, получени като резултат от автоматизирани процедури от наблюдението на системата за дадено монитируемо условие за допустимост.

49. (Нова – ДВ, бр. 96 от 2023 г., в сила от 17.11.2023 г.) "Неубедителни доказателства за несъответствие" е резултат от системата на мониторинг на площ, кодиран в "жълт" цвят, за липса на ясни и конкретни доказателства за несъответствие между декларираните данни и данните, получени като резултат от автоматизирани процедури от наблюдението на системата за дадено монитируемо условие за допустимост.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 64, ал. 1 и чл. 70, ал. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

§ 4. (Нов – ДВ, бр. 48 от 2023 г., в сила от 2.06.2023 г.) За заявленията за подпомагане, подадени през 2023 г., чл. 82 не се прилага.

§ 5. (Нов – ДВ, бр. 93 от 2023 г., в сила от 7.11.2023 г.) За кампания 2023 г. ал. 1 на чл. 83 не се прилага.

НАРЕДБА

за изменение и допълнение на Наредба 3 от 2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции
(ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.)

§ 33. В останалите текстове на наредбата думите "Министерството на земеделието" и "министърът на земеделието" се заменят съответно с "Министерството на земеделието и храните" и "министърът на земеделието и храните".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба 3 от 2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции
(ДВ, бр. 92 от 2023 г., в сила от 3.11.2023 г.)

§ 8. За кампания 2023 г. кандидатите за подпомагане по интервенциите по чл. 26 – 31 могат да представят или само документи по чл. 34, ал. 2, или само фактури, издадени на името на бенефициента при плащане по банков път, или фактура, издадена на името на бенефициента, и фискална касова бележка към нея при плащане в брой. Фактурите следва да съдържат информация за количеството закупени семена и/или посадъчен материал. Фактурите следва да са издадени в периода от 1 октомври 2022 г. до 30 септември 2023 г. Фактурите за посадъчен материал по интервенцията по чл. 26 следва да са издадени преди декларираната в заявлението за подпомагане дата на създаване на насаждението. Документите се подават в срока съгласно чл. 33, ал. 6.

§ 9. За 2023 г. срокът по чл. 61:

1. Алинея 1:

а) изречение първо е до 31 октомври;

б) изречение второ е до 20 ноември.

2. Алинея 2 е до 20 ноември.

3. Алинея 3 е до 31 октомври.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба 3 от 2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции (ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.)

§ 50. За заявленията, подадени през кампания 2023 г., се прилага досегашният ред.

§ 51. За кампания 2024 г.:

1. Алинея 1 на чл. 83 не се прилага.

2. Срокът по чл. 61:

а) алинея 1:

аа) изречение първо е до 31 октомври;

бб) изречение второ е до 20 ноември;

б) алинея 2 е до 20 ноември;

в) алинея 3 е до 31 октомври.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на

директни плащания, включени в Стратегическия
план, за проверките, намаления на плащанията
и реда за налагане на административни санкции
(ДВ, бр. 16 от **2025 г.**, в сила от 25.02.2025 г.)

§ 18. За заявления, подадени през кампания 2023 г., по които производствата не са приключили:

1. за площи по чл. 25, ал. 1, насажденията на които не са встъпили в плододаване и/или за които не е предоставен документ, доказващ, че насаждението е в период на плододаване, издаден от агроном, не се предоставя финансово подпомагане и не се считат за наддекларирани;

2. за площи по чл. 26, ал. 1, насажденията на които се установи, че са встъпили в плододаване, не се предоставя финансово подпомагане и не се считат за наддекларирани.

Приложение 1

към чл. 2, ал. 7

Метод за изчисляване на стандартните разходи за заплати

Стандартните разходи се отчитат за всички работници, които са заети в земеделското стопанство, назначени под Код на икономическата дейност в областта на селското стопанство съгласно Класификацията на икономическите дейности в Република България. Стандартните разходи се определят въз основа на разходи на работодателя за труд на един отработен час в икономическа дейност "Селско, горско и рибно стопанство" по данни на Националния статистически институт за годината на кандидатстване, умножени по броя на годишните работни единици (ГРЕ), декларирани от съответния земеделски производител.

Една ГРЕ е равна на отработените часове от един работник при пълно работно време в рамките на една година съгласно определението на Европейския съюз.

Приложение 2

към чл. 9, ал. 1

Списък на породите говеда с развъдни програми за производство на мляко

1. Черношарено говедо, Червеношарено говедо и всички породи, в чието наименование има думите Холщайн или Holstein
2. Кафяво говедо
3. Джерсей
4. Симентал и Млечен симентал
5. Монбелиард

Приложение 3

към чл. 11, ал. 1

(Доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г.,
в сила от 30.06.2023 г.)

Списък на породите говеда с развъдни програми за производство на месо

1. Абердин Ангус
2. Лимузин
3. Херефорд
4. Гаскон
5. Галоуей (Galloway)
6. Вагу (Wagyu)
7. (Доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г.) Месодаен симентал и Симентал
8. Шароле
9. Обрак

Приложение 4

към чл. 12, ал. 1

Списък на застрашените от изчезване породи говеда

1. Българско сиво говедо
2. Искърско говедо

3. Родопско късорого говедо
4. Българско родопско говедо
5. Българско червено говедо
6. Българско кафяво говедо
7. Българско сименталско говедо

Приложение 5

към чл. 15, ал. 1

(Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г.,

в сила от 4.06.2024 г.)

Списък на местни породи овце и кози, включени в развъдни програми

(Загл. изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.)

1. Каракачанска овца
2. Копривщенска овца
3. Сакарска овца
4. Котленска овца
5. Местна старозагорска овца
6. Местна карнобатска овца
7. Тетевенска овца
8. Западностаропланинска овца
9. Брезнишка овца
10. Софийска (Елинпелинска) овца
11. Средностаропланинска овца
12. Среднородопска овца
13. Медночервена шуменска овца
14. Дъбенска овца
15. Реплянска овца
16. Бяла маришка овца
17. Вакла маришка овца
18. Свищовска овца
19. Странджанска овца
20. Карнобатска тънкорунна овца
21. Североизточнобългарска тънкорунна овца
22. Тракийска тънкорунна овца
23. Родопски цигай
24. Старопланински цигай
25. Плевенска черноглава овца
26. Калоферска дългокосместа коза
27. Дългокосместа коза/местна коза
28. Местна дългокосместа коза (Малашевски тип)
29. Българска виторога дългокосместа коза

Приложение 6

към чл. 16, ал. 4

Списък на млечните породи овце и кози, включени в развъдни програми

1. Синтетична популация Българска млечна
2. Лакон
3. Асаф
4. Аваси
5. Хиос
6. Българска бяла млечна коза
7. Англонубийска коза
8. Тогенбургска коза
9. Саанска коза
10. Алпийска коза
11. Тюринген Валд
12. Източнофризийска овца

Списък на породите овце и кози, ползвани за месо, включени в развъдни програми

1. Ил дьо Франс
2. Мутон шароле
3. Кавказка тънкорунна
4. Асканийска тънкорунна
5. Романовска
6. Боев
7. Мутон Вендеен

Приложение 7

към чл. 21, ал. 5

(Изм. и доп. – ДВ, бр. 92 от 2023 г.,

в сила от 3.11.2023 г.,
отм., бр. 47 от 2024 г.,
в сила от 4.06.2024 г.)

Приложение 8

към чл. 21, ал. 6

(Отм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г.,

в сила от 4.06.2024 г.)

Приложение 9

към чл. 25, ал. 2

(Доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г.,

в сила от 4.06.2024 г.,

бр. 92 от 2024 г.,

в сила от 1.11.2024 г.)

Списък на сортовете десертно грозде

1. Болгар
2. Брестовица
3. Чауш
4. Дружба
5. Гарант
6. Хибрид VI-4
7. Italia (Muscato Italia) - 318
8. Кондарев 6
9. Надежда
10. Наслада
11. Перл дьо Ксаба (Перла)
12. Плевен
13. Плевенски фаворит
14. Приста
15. Ранно без семе
16. Разакия бяла
17. Русенско без семе
18. Ряхово
19. Супер ран болгар
20. Sultanina - 919
21. Alphonso Lavallee - 319
22. Кралски Рубин
23. Cardinal - 80
24. Дунав
25. Flame seedless
26. Кондарев 10
27. Лисича опашка
28. Michele Palieri
29. Мир
30. Muscat de Hambourg - 202
31. Мискет плевенски
32. Мискет русенски
33. Разакия черна
34. Русалка 3
35. Сияна
36. Тангра
37. Велика
38. Зорница
39. (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Yoanna/Йоанна
40. (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Nayden/Найден

41. (Нова – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Miro/Миро
42. (Нова – ДВ, бр. 92 от 2024 г., в сила от 1.11.2024 г.) Afrodita/Афродита.

Приложение 10
към чл. 25, ал. 3, т. 4
(Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г.,
в сила от 30.06.2023 г.,
бр. 47 от 2024 г.,
в сила от 4.06.2024 г.)

Култури

Зеленчукови култури - полско Добив, кг/ха
производство:

Домати	19 000
Пипер	13 400
Краставици	20 750
Корнишони	19 000
Главесто зеле	17 460
Лук	12 450
Патладжан	18 980
Морков	12 430
Чесън	3 510
(Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.)	10 000
Семена от картофи	
Дини	24 870
Пъпеши	8 450

Овощни култури и десертно грозде (плодове):	Добив, кг/ха
Ябълки	11 914
Ягоди	4 980
Круши	5 922
Кайсии и зарзали	4 970
Праскови и нектарини	7 500
Сливи	6 246
Череши	4 700
Вишни	3 718
Малини	3 300
Десертно грозде	4 500

(Изм. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.)		
Оранжерийно производство – зеленчуци и плодове:	Минимален добив, кг/ха	Среден добив, кг/ха
Домати в оранжерии	72 000	125 000
Пипер в оранжерии	45 000	65 000

Краставици в оранжерии	81 000	200 000
Ягоди в оранжерии	10 000	17 500
Малини в оранжерии	9 000	13 500

Приложение 11

към чл. 27, ал. 2, т. 3 и чл. 44, ал. 1, т. 3
(Изм. и доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г.,
в сила от 4.06.2024 г.)

Минимални разходни норми на семена и посадъчен материал за единица площ на ха

Култура	Минимална сеитбена норма кг/ха при сеитба на семена	Минимален брой растения на ха при използване на посадъчен материал
I. Зеленчуци и плодове по интервенциите за обвързано с производството подпомагане		
Домати	0,10	15 000
Пипер	0,40	45 000
Пипер в оранжерии	0,13	15 000
Патладжан	0,14	22 000
Краставици	0,50	15 000
Корнишони	0,60	20 000
Дини	0,25	4 200
Пъпеши	0,20	5 500
Лук от семена	2,5	500 000
Лук от арпаджик	400	-
Чесън	650	-
Моркови	2,0	-
Зеле	0,15	25 000
Малини	-	5 600
Ябълки	-	400
Круши	-	400
Кайсии и зарзали	-	280
Череши	-	230
Вишни	-	400
Праскови и нектарини	-	360
Сливи (Prunus domestica)	-	350
Десертно грозде	-	2 300
Ягоди	-	40 000
II. Култури, благоприятни за изхранване на диви животни		
Пшеница	100	-
Ръж	120	-
Ечемик	100	-
Овес	70	-
Просо	15	-
Царевица	10	-
Слънчоглед	2	-
III. Памук		
Памук	15	-

Приложение 11а
към чл. 38, ал. 1, т. 3
(Ново – ДВ, бр. 16 от 2025 г. ,
в сила от 25.02.2025 г.)

Едногодишни фуражни култури

Код култура	Култура	Група култури
131010	царевица за силаж	Едногодишни фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ
131020	фуражно цвекло	Едногодишни фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ
131030	едногодишни зърнено-житни	Едногодишни фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ
131040	едногодишни зърнено-бобови	Едногодишни фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ
131043	репко	Едногодишни фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ
131044	синап	Едногодишни фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ
131050	смесени едногодишни	Едногодишни фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ
131060	едногодишни фуражни зеленчуци	Едногодишни фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ
131070	други фуражни зеленчуци	Едногодишни фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ
131080	други фуражни култури	Едногодишни фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ

Многогодишни фуражни култури

Код култура	Култура	Група култури
132010	изкуствени ливади – житни	Многогодишни фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ
132030	изкуствени ливади – смесени насаждения	Многогодишни фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ

Едногодишни и многогодишни фуражни протеинови култури

Код култура	Култура	Група култури	НТП	Семейство	Род
-------------	---------	---------------	-----	-----------	-----

131041	фий	Едногодишни фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ	Обработваема земя	Fabaceae	Vicia
131042	бурчак	Едногодишни фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ	Обработваема земя	Fabaceae	Vicia
132021	люцерна	Многогодишни и фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ	Обработваема земя	Fabaceae	Medicago
132022	детелина	Многогодишни и фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ	Обработваема земя	Fabaceae	Trifolium
132023	звездан	Многогодишни и фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ	Обработваема земя	Fabaceae	Lotus
132024	еспарзета	Многогодишни и фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ	Обработваема земя	Fabaceae	Onobrychis
132025	лупина	Многогодишни и фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ	Обработваема земя	Fabaceae	Lupinus
132020	изкуствени ливади – бобови	Многогодишни и фуражни култури – ФУРАЖНИ КУЛТУРИ	Обработваема земя		

Приложение 12

към чл. 39, ал. 4, т. 1

(Доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г.,

в сила от 4.06.2024 г.,

изм. и доп., **бр. 16 от 2025 г.** ,

в сила от 25.02.2025 г.)

Задължителни за извършване дейности по поддържане на екологичната инфраструктура

1. (Доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) При живи плетове или редици от дървета

Запазване целостта на ландшафтният елемент.

Почистване на инвазивни видове растения извън периодите на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли.

Почистване на сухи клони и ниски клони до 1,5 м височина извън периода на гнездене на птиците.

Поддържане на граничните зони чрез косене или мулчиране най-малко 1 път годишно извън периода на гнездене на птиците.

Поддръжката на елемента може да се осъществява и само от страната на съответния ползвател или собственик.

Не се извършват третириания с продукти за растителна защита.

В заявените площи не се допуска премахване на дървета от местни видове край влажни зони и ерозирали терени и се запазват дърветата с хралупи.

2. При отделни дървета

Почистване на сухи клони и ниски клони до 1,5 м височина, както и поддържане на сервитутните ивици чрез косене или мулчиране най-малко 1 път годишно извън периодите на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли.

3. При дървета в група

Почистване на ниски клони до височина 1,5 м извън периодите на гнездене на птиците.

Почистване на инвазивни видове растения извън периодите на гнездене на птиците, както и поддържане на сервитутните ивици чрез косене или мулчиране най-малко 1 път годишно извън периодите на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли.

4. (Доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) При дървесни противоерозионни пояси

Почистване на инвазивни видове растения извън периодите на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли.

Почистване на сухи храстовидни видове извън периодите на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли.

Почистване на ниски клони до височина 1,5 м извън периодите на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли.

Косене или мулчиране най-малко 1 път годишно на сервитутните ивици извън периодите на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли.

Запазване на съществуващата дървесна растителност с изключение на инвазивните видове.

В заявените площи не се допуска премахване на дървета от местни видове край влажни зони и ерозирали терени и се запазват дърветата с хралупи.

5. При синори

Запазване целостта на ландшафтния елемент.

Почистване на инвазивни видове растения извън периодите на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли.

Почистване на сухи клони и ниски клони до 1,5 м височина извън периода на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли.

Поддържане на граничните зони чрез косене или мулчиране най-малко 1 път годишно извън периода на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли.

Поддръжката на елемента може да се осъществява и само от страната на съответния ползвател или собственик.

Не се извършват третириания с продукти за растителна защита.

6. (Доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) При влажни зони

Поддържане на крайбрежната растителност чрез изрязване и отстраняване на нежеланата растителност от инвазивни и чужди видове в периоди извън гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли. Поддържане на естествен тревостой при ниски води на акваторията, ако такъв съществува, без дрениране на площите. Неразораване и/или отводняване на езерцата. Неизползване на Първа група продукти за растителна защита (ПРЗ) в територии, граничещи на акваториите.

В заявените площи не се допуска премахване на дървета от местни видове край влажни зони и ерозирали терени и се запазват дърветата с хралупи.

7. (Доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) При зелени зони около водни течения

Косене най-малко 1 път годишно на сервитутните ивици, като дейностите следва да се извършват извън периодите на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли. Отстраняване на сухи дървета, отстраняване на храсти и инвазивни видове извън периодите на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли. Не се извършват третириания с продукти за растителна защита.

В заявените площи не се допуска изсичане на крайречни пояси от дървесна растителност от местообитания 91E0, 91F0 и 92A0, които имат укрепващи и противоерозионни функции.

8. Тераси

Запазване целостта на ландшафтния елемент.

Почистване на инвазивни видове растения извън периодите на гнездене на птиците.

При наличие на храстовидна и/или дървесна растителност - почистване на сухи клони и ниски клони до 1,5 м височина извън периода на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли.

Поддържане на граничните зони чрез косене най-малко 1 път годишно извън периода на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли.

Поддржката на елемента може да се осъществява и само от страната на съответния ползвател или собственик.

Не се извършват третириания с продукти за растителна защита.

9. (Доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) При ивици по краищата на гори Косене най-малко 1 път годишно на териториите в границите на ивиците, като дейностите следва да се извършат извън периодите на гнездене на птиците - от 1 април до 30 юли. Косенето да се извършва извън периода с риск за горски пожари с цел намаляване на риска от пожари.

Не се извършват третириания с продукти за растителна защита.

В заявените площи не се допуска унищожаване на храсти и дървета в екотон гора – открито местообитание.

10. При буферни ивици

Поддържане на естествен тревостой, ако такъв съществува, без почвени обработки на площите. Не се извършват нарочни третириания с препарати за растителна защита (ПРЗ) на тези територии. Поддържането се състои в косене най-малко 1 път годишно на териториите в границите на буферните ивици, като дейностите следва да се извършат извън периодите на гнездене на птиците.

11. (Нова – ДВ, бр. 16 от 2025 г., в сила от 25.02.2025 г.) При земя, оставена под угар.

Върху обработваемите земи е извършена най-малко една от следните почвени обработки: изораване, дисковане, листеруване (плоскорезна обработка), култивиране, ивични обработки, мулчиране с остатъците от предходната култура, и върху които не се произвежда земеделска продукция в периода от 1 януари до 15 юли на годината на кандидатстване.

Приложение 13

към чл. 39, ал. 5

(Доп. – ДВ, бр. 16 от 2025 г. ,

в сила от 25.02.2025 г.)

Коефициенти за преобразуване и тегловни коефициенти за екологична инфраструктура

Характеристики	Коефициент преобразуване	за Тегловен коефициент	Екологична инфраструктура	ин-
Живи плетове или редици 6 от дървета (на 1 м)		1,5	9 кв. м	
Отделни дървета (за 1 20 дърво)		1,5	30 кв. м	
Дървета в група (на 1 м - 2)		1,5	1,5 кв. м	
Дървесни - противоерозионни пояси (на 1 м ²)		1,5	1,5 кв. м	
Синори (на 1 м) 6		1,5	9 кв. м	
Влажни зони (на 1 м ²) -		1,5	1,5 кв. м	
Зелени зони около водни 6 течения (на 1 м)		1,5	9 кв. м	
Тераси (на 1 м) 6		1,5	9 кв. м	
Ивици по краищата на 6 гори (на 1 м)		1,5	9 кв. м	
Буферни ивици (на 1 м) 6		1,5	9 кв. м	
Земя, оставенапод угар – (на 1 м ²)		1	1 кв. м	

Приложение 14

към чл. 40, ал. 1

(Доп. – ДВ, бр. 56 от 2023 г.,

в сила от 30.06.2023 г.,

Земеделски практики на внасяне на външна органична материя в почвата

А) Внасяне на хранителни вещества в почвата чрез отглеждане на непроизводствени междинни култури/покривни култури с последващо зелено торене:

1. Допустими за отглеждане междинни/покривни култури по схемата:

Междинните култури/покривните култури са създадени като смески от нежитни култури и житни култури.

Списък на смески с междинни/покривни култури

Група "Житни култури"	Група "Нежитни култури"
ръж	грах
тритикале	фий
ечемик	звездан
пшеница	еспарзета
овес	леща
лимец	фасул
просо	нахут
сорго	бакла
метла	лупина
	бурчак
	соя
	синап
	репко
	фуражна ряпа
	рапица

2. (Изм. и доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Изисквания за минимални срокове на отглежданите култури:

Не са площи с междинни култури/покривни култури площите, засети със зимни култури за получаване на реколта или използване за паша.

Покривните култури трябва да бъдат налични на полето поне в периода от 15 октомври на годината на кандидатстване до 15 февруари на следващата година. Междинните култури трябва да са налични на полето поне в периода от 1 октомври до 1 декември на годината на кандидатстване и да се използват за последващо зелено торене.

3. (Доп. – ДВ, бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Изисквания към минимално изискуемите обработки:

Използват се за последващо зелено торене (посредством заораване, валиране, естествено измръзване или друг метод на механично терминиране на културата по избор на земеделския стопанин). В периода на отглеждане на междинните култури/покривните култури не трябва да се прилагат изкуствени торове и продукти за растителна защита. Терминирането на културите не се извършва с хербицид. Покривните култури се използват за осигуряване на покривка през зимния период.

Б) Внасяне на хранителни вещества в почвата чрез използването на външни органични подобрители на почвата:

Да извършват внасяне на органично вещество на различни видове (подобрители на почвата), от които:

1. Подобрители, получени чрез процес на аеробно третиране от отпадъчна биомаса.
2. Подобрители, получени чрез процес на анаеробно третиране от отпадъчна биомаса.
3. Подобрители, получени чрез процес на биологично третиране от отпадъчна биомаса чрез червеи.
4. Подобрители, получени чрез процес на термално третиране от отпадъчна биомаса.

5. Използване на нискоемисионни техники за прилагане на оборски тор (впръскване на течен оборски тор; включване в рамките на 4 часа от прилагането).

6. (Нова – ДВ, бр. 56 от 2023 г., в сила от 30.06.2023 г., доп., бр. 47 от 2024 г., в сила от 4.06.2024 г.) Използване на органични подобрители на почвата, органични торове, органо-минерални торове, микробиални торове, обработен оборски тор и/или растителни биостимуланти.

Забранява се използването на подобрители на почвата, получени след химическо третиране.

Приложение 15

към чл. 42, ал. 1, т. 1

(Изм. – ДВ, бр. 56 от 2023 г.,

в сила от 30.06.2023 г.)

Списък на културите, които се засяват и отглеждат самостоятелно или в смес в междуредията и по вътрешната граница на парцела с трайни насаждения

Хибридна детелина (*Trifolium hybridum*)

Червена (ливадна) детелина (*Trifolium pratense*)

Обикновен звездан (*Lotus corniculatus*)

Теснолистен звездан (*Lotus tenuis*)

Еспарзета (*Onobrychis Paertn.*)

Пясъчен фий (*Vicia villosa*)

Панонски фий (*Vicia pannonica*)

Фуражен грах (*Pisum sativum* L.)

Лупина (*Lupinus*)

Секирче (*Lathyrus sativus*)

Египетска детелина

Фуражна ряпа

Елда (*Fagopyrum esculenum*)

Бял синап (*Sinapis alba*)

Фацелия (*Phacelia* sp.)

Английски райграс (*Lolium perenne* L.)

Италиански, многоцветен райграс (*Lolium multiflorum* L.)

Безосилеста овсига (*Bromus inermis* Leyss)

Ежова главица (*Dactylis glomerata* L.)

Ливадна власатка (*Festuca pratensis* Huds)

Червена власатка (*Festuca rubra* L.)

Ливадна метлица (*Poa pratensis* L.)

Тимотейка (*Phleum pratense* L.)

Приложение 16

към чл. 44, ал. 1, т. 2

Култури, благоприятни за изхранване на диви животни

1. Овес

2. Ечемик

3. Просо

4. Пшеница

5. Ръж

6. Слънчоглед

7. Царевица

Приложение 17

към чл. 53, ал. 7

Елементи на агролесовъдните системи, създадени и/или поддържани в земеделска площ

1. Обработваема земя

Агролесовъдните системи включват набор от земеделски системи, в които се отглеждат видове многогодишни дървета или храсти, които са свързани с обработваема земя или постоянно затревени площи с възможно присъствие на животни върху същата площ, за да се подобри устойчивото използване на земята, върху която се извършва селскостопанска дейност, с възможност за разнообразяване на производството. Максималният брой дървета на хектар не надвишава 100.

Агролесовъдните системи включват:

Земеделски системи, при които дървесни или плододавачи дървесни видове се отглеждат смесено с култури на обработваема земя или фуражни култури.

Горско-пасищни системи, при които пасища и отглеждането на дървесни видове за дървесина или плододавачи съжителстват на една площ или се комбинира отглеждането на дървесни видове с фуражни треви (за паша или за сено) и домашни животни с цел увеличаване на продуктивността на животновъдството. В повечето такива системи се

включват специални дървесни и храстови видове, които предоставят плодове или листна маса за допълнително изхранване на животните през неблагоприятния сезон. Най-голямо значение сред тях имат широколистните видове - дъб, бряст, габър, ясен, липа, тополя.

Горско фермерство - за добив на специфични растителни и други продукти (медицински, подправки и др.).

Засята обработваема земя, в която има разпръснати дървесни растения върху обработваемата земя, предназначени за спомагателно земеделско производство (дърва за огрев, жълъди, плодове, подправки, мед).

Линейни системи, при които защитните пояси или ивици дървета по краищата на полетата имат функция за защита на агроecosистемите и защита на земеделските площи.

Алейна система - типични за тази система са комбинациите от широколистни дървесни видове (дъб, орех, ясен, тополя) със земеделски култури (зеленчукови, полски и по-рядко овощни видове) върху обработваема земя.

Защитни пояси - създават се за спомагателно земеделско производство с цел запазване и повишаване на почвеното плодородие върху земеделските площи и ограничаване на почвената ерозия, подобряване на водния баланс, увеличаване на земеделската продукция, защита на домашните животни при свободно отглеждане, снегозадържане, повишаване на биоразнообразието и др. Защитните пояси се изграждат от три групи растителни видове: 1) главни, които образуват основата или скелета на пояса, разполагат се около главния вид, определят неговата височина и изпълняват главната защитна роля, достигат най-голяма възраст и височина (дъб, орех, тополи, върби, елши и др.); 2) съпътстващи видове - дървета, които формират втория етаж на пояса, засенчват почвата, ограничават обрастването с плевелна растителност и намаляват изсушаващото действие на слънцето и вятъра (липи, ясен, явор, черница, махалебка, кайсия и др.), и 3) храсти - за по-добро засенчване на почвата и предпазването ѝ от заплевяване и изсушаване под въздействието на слънцето и вятъра (смадлика, птиче грозде, люляк, златен дъжд, черен бъз, дрян).

Крайбрежни защитни пояси - създават се от многогодишни растения и тревни видове покрай реки, езера, преовлажнени зони, язовири и дренажни канали. Чрез тях се поема и ограничава оттокът на продукти за растителна защита от близките земеделски площи - служат като утаители и за филтриране на излишъците от торове и пестициди. Основните типове използвана растителност са дървета, храсти и треви. Всеки от тях се прилага съобразно специфичните цели и условия при създаването на крайбрежните пояси. Когато се цели да се контролира повърхностното преовлажняване и натрупването на седименти, използването на треви е по-високо ефективно в сравнение с дървесните видове. Ако се цели да се стабилизира бреговата ивица и защити от наводнения, по-висок ефект има отглеждането на храстови и дървесни видове. Когато се преследват разнообразни цели (обезвреждане на агрохимикали, стабилизиране на бреговете, създаване на местообитания за дивите видове и увеличаване на биоразнообразието), най-добър ефект има комбинираното, едновременно наличие на дървесни, храстови и тревни видове. Желателно е да се използват характерните за тези местообитания дървесни видове, като черна и бяла тополя, дървовидна и храстовидна върба, бряст, обикновен дъб, елша.

Буферни ивици - многогодишна растителност (треви, храсти, дървета), засадени на ивици между обработваемите земи или пасищата с цел подобряване и опазване на водните ресурси (езера, реки) от негативните ефекти на земеделските практики и за паша на животните.

Повечето агролесовъдни системи могат да бъдат намерени във всички екологични зони. У нас сравнително добре проучени и интензивно прилагани в практиката са различните видове защитни пояси, основно в Североизточната част на страната (Добруджа). Срещат се разпръснати дървета върху обработваемите земи.

2. Трайни насаждения

Агролесовъдните системи включват набор от земеделски системи, в които се отглеждат видове многогодишни дървета или храсти, които са свързани с обработваемата земя или постоянно затревени площи с възможно присъствие на животни върху същата повърхност, за да се подобри устойчивото използване на земята, върху която се извършва селскостопанска дейност, с възможност за разнообразяване на производството. Максималният брой дървета на хектар не надвишава 100.

Агролесовъдните системи включват:

- Земеделски системи, при които дървесни или плододавачи дървесни видове се отглеждат смесено с култури на обработваема земя или фуражни култури.
- Горско-пасищни системи, при които пасища и отглеждането на дървесни видове за дървесина или плододавачи съжителстват на една площ или се комбинира отглеждането на дървесни видове с фуражни треви (за паша или за сено) и домашни животни с цел увеличаване на продуктивността на животновъдството. В повечето такива системи се включват специални дървесни и храстови видове, които предоставят плодове или листна маса за допълнително изхранване на животните през неблагоприятния сезон. Най-голямо значение сред тях имат широколистните видове - дъб, бряст, габър, ясен, липа, тополя.

- Горско фермерство - за добив на специфични растителни и други продукти (медицински, подправки и др.).
 - Засята обработваема земя, в която има разпръснати дървесни растения върху обработваемата земя, предназначени за спомагателно земеделско производство (дърва за огрев, жълъди, плодове, подправки, мед).
 - Линейни системи, при които защитните пояси или ивици дървета по краищата на полетата имат функция за защита на агроecosистемите и защита на земеделските площи.
- Алейна система - типични за тази система са комбинациите от широколистни дървесни видове (дъб, орех, ясен, топола) със земеделски култури (зеленчукови, полски и по-рядко овощни видове) върху обработваема земя.

Защитни пояси - създават се за спомагателно земеделско производство с цел запазване и повишаване на почвеното плодородие върху земеделските площи и ограничаване на почвената ерозия, подобряване на водния баланс, увеличаване на земеделската продукция, защита на домашните животни при свободно отглеждане, снегозадържане, повишаване на биоразнообразието и др. Защитните пояси се изграждат от три групи растителни видове: 1) главни, които образуват основата или скелета на пояса, разполагат се около главния вид, определят неговата височина и изпълняват главната защитна роля, достигат най-голяма възраст и височина (дъб, орех, тополи, върби, елши и др.); 2) съпътстващи видове - дървета, които формират втория етаж на пояса, засенчват почвата, ограничават обрастването с плевелна растителност и намаляват изсушаващото действие на слънцето и вятъра (липи, ясен, явор, черница, махалебка, кайсия и др.), и 3) храсти - за по-добро засенчване на почвата и предпазването ѝ от заплевяване и изсушаване под въздействието на слънцето и вятъра (смордлика, птиче грозде, люляк, златен дъжд, черен бъз, дрян).

Крайбрежни защитни пояси - създават се от многогодишни растения и тревни видове покрай реки, езера, преовлажнени зони, язовири и дренажни канали. Чрез тях се поема и ограничава оттокът на продукти за растителна защита от близките земеделски площи - служат като утаители и за филтриране на излишъците от торове и пестициди. Основните типове използвана растителност са дървета, храсти и треви. Всеки от тях се прилага съобразно специфичните цели и условия при създаването на крайбрежните пояси. Когато се цели да се контролира повърхностното преовлажняване и натрупването на седименти, използването на треви е по-високо ефективно в сравнение с дървесните видове. Ако се цели да се стабилизира бреговата ивица и защити от наводнения, по-висок ефект има отглеждането на храстови и дървесни видове. Когато се преследват разнообразни цели (обезвреждане на агрохимикали, стабилизиране на бреговете, създаване на местообитания за дивите видове и увеличаване на биоразнообразието), най-добър ефект има комбинираното, едновременно наличие на дървесни, храстови и тревни видове. Желателно е да се използват характерните за тези местообитания дървесни видове, като черна и бяла топола, дървовидна и храстовидна върба, бряст, обикновен дъб, елша.

Буферни ивици - многогодишна растителност (треви, храсти, дървета), засадени на ивици между обработваемите земи или пасищата с цел подобряване и опазване на водните ресурси (езера, реки) от негативните ефекти на земеделските практики и за паша на животните.

Повечето агролесовъдни системи могат да бъдат намерени във всички екологични зони. У нас сравнително добре проучени и интензивно прилагани в практиката са различните видове защитни пояси, основно в Североизточната част на страната (Добруджа). Срещат се разпръснати дървета върху обработваемите земи.

Максималният брой дървета на хектар не надвишава 100.

3. Постоянно затревени площи

Включва набор от земеделски системи, при които се отглеждат многогодишни дървесни или храстовидни видове, които са свързани с обработваемата земя или постоянно затревени площи с възможно присъствие на животни върху същата повърхност, с цел да се подобри устойчивото използване на земята, върху която се извършват селскостопанските дейности, с възможност за разнообразяване на производството на стопанството. В случай че има дървета, максималният брой дървета на хектар не надвишава 100. Площите, заети с дървета, не трябва да се изваждат.

Агролесовъдните системи включват:

- Земеделски системи, при които дървесни или плододаващи дървесни видове се отглеждат смесено с култури на обработваема земя или фуражни култури.
- Горско-пасищни системи, при които пасища и отглеждането на дървесни видове за дървесина или плододаващи съжителстват на една площ или се комбинира отглеждането на дървесни видове с фуражни треви (за паша или за сено) и домашни животни с цел увеличаване на продуктивността на животновъдството. В повечето такива системи се включват специални дървесни и храстови видове, които предоставят плодове или листна маса за допълнително изхранване на животните през неблагоприятния сезон. Най-голямо значение сред тях имат широколистните видове - дъб, бряст, габър, ясен, липа, топола.
- Горско фермерство - за добив на специфични растителни и други продукти (медицински,

подправки и др.).

Алейна система - типични за тази система са комбинациите от широколистни дървесни видове (дъб, орех, ясен, топола) със земеделски култури (зеленчукови, полски и по-рядко овощни видове) върху обработваема земя.

Защитни пояси - създават се за спомагателно земеделско производство с цел запазване и повишаване на почвеното плодородие върху земеделските площи и ограничаване на почвената ерозия, подобряване на водния баланс, увеличаване на земеделската продукция, защита на домашните животни при свободно отглеждане, снегозадържане, повишаване на биоразнообразието и др. Защитните пояси се изграждат от три групи растителни видове: 1) главни, които образуват основата или скелета на пояса, разполагат се около главния вид, определят неговата височина и изпълняват главната защитна роля, достигат най-голяма възраст и височина (дъб, орех, тополи, върби, елши и др.); 2) съпътстващи видове - дървета, които формират втория етаж на пояса, засенчват почвата, ограничават обрастването с плевелна растителност и намаляват изсушаващото действие на слънцето и вятъра (липи, ясен, явор, черница, махалебка, кайсия и др.), и 3) храсти - за по-добро засенчване на почвата и предпазването ѝ от заплевяване и изсушаване под въздействието на слънцето и вятъра (смрадлика, птиче грозде, люляк, златен дъжд, черен бъз, дрян).

Крайбрежни защитни пояси - създават се от многогодишни растения и тревни видове покрай реки, езера, преовлажнени зони, язовири и дренажни канали. Чрез тях се поема и ограничава оттокът на продукти за растителна защита от близките земеделски площи - служат като утаители и за филтриране на излишъците от торове и пестициди. Основните типове използвана растителност са дървета, храсти и треви. Всеки от тях се прилага съобразно специфичните цели и условия при създаването на крайбрежните пояси. Когато се цели да се контролира повърхностното преовлажняване и натрупването на седименти, използването на треви е по-високоэффективно в сравнение с дървесните видове. Ако се цели да се стабилизира бреговата ивица и защити от наводнения, по-висок ефект има отглеждането на храстови и дървесни видове. Когато се преследват разнообразни цели (обезвреждане на агрохимикали, стабилизиране на бреговете, създаване на местообитания за дивите видове и увеличаване на биоразнообразието), най-добър ефект има комбинираното, едновременно наличие на дървесни, храстови и тревни видове. Желателно е да се използват характерните за тези местообитания дървесни видове, като черна и бяла топола, дървовидна и храстовидна върба, бряст, обикновен дъб, елша.

Буферни ивици - многогодишна растителност (треви, храсти, дървета), засадени на ивици между обработваемите земи или пасищата с цел подобряване и опазване на водните ресурси (езера, реки) от негативните ефекти на земеделските практики и за паша на животните.

Повечето агролесовъдни системи могат да бъдат намерени във всички екологични зони. У нас сравнително добре проучени и интензивно прилагани в практиката са различните видове защитни пояси, основно в Североизточната част на страната (Добруджа). Срещат се разпръснати дървета върху обработваемите земи.

Максималният брой дървета на хектар не надвишава 100.